

UNIwersytet Gdański
Wydział Filologiczny

Katarzyna Zych

Kierunek studiów: Skandynawistyka

Numer albumu: 183266

**En kritisk diskursanalyse af Aleqa Hammonds
diskursive praksiser**

**Krytyczna analiza dyskursu praktyk
dyskursywnych Aleqi Hammond**

Praca magisterska wykonana
w Katedrze Skandynawistyki
pod kierunkiem
prof. UG dr hab. Kazimierza Musiała

Gdańsk 2015

Indhold

Indhold.....	3
1. Indledning.....	5
2. Diskurs som teori og metode.....	9
2.1. Diskurs som sprogbrug.....	9
2.2. Diskurs som en form for social praksis.....	10
2.3. Faircloughs analysemodel af den kommunikative begivenhed.....	15
2.3.1. Tekst.....	16
2.3.1.1. Leksikalsk analyse.....	16
2.3.1.2. Grammatik.....	20
2.3.2. Social Praksis.....	25
2.3.2.1. Ideologi og Subjektpositioner.....	25
2.3.2.2. Hegemoni.....	26
2.3.3. Diskursiv Praksis – Produktion og Interpretation.....	27
2.3.3.1. Members Resources (MR).....	27
2.3.3.2. Kontekst.....	27
2.3.3.3. Logisk sammenhæng.....	28
2.3.3.4. Intertekstualitet.....	28
2.3.3.5. Interdiskursivitet.....	29
3. Analysen af Aleqa Hammonds diskurs med fokus på en selvstændighedsdiskurs og en selvbiografisk genre.....	32
3.1. Selvstændighed handler om økonomisk selvårenhed – Oversigt over den grønlandske selvstændighedsdiskurs udvikling i konteksten af råstofdebatten.....	32
3.2. Selvstændighed som et personligt og politisk mål.....	36
3.3. Selvstændighed handler ikke bare om kroner.....	40
3.4. Selvstændighed som resultatet af en mental proces.....	40
3.5. Forsoningsprocessen som en løsning på de sociale problemer.....	43
3.6. Identitetsdiskurs og den sociale praksis.....	46
3.7. Selvstændighed i udenrigspolitikken.....	51
3.8. Diskursive konstruktioner af sociale relationer og identitet.....	56
Konklusion.....	64
ANEKS.....	67
Bibliografi.....	70
Resumé.....	84

1. Indledning

Grunden til den for tiden øgede akademiske fokus på Grønland er de hastige og dybtgående forandringer i den arktiske region. Der er dog ikke alt, der forandrer sig på verdens største ø. Over 30 år efter indførelsen af hjemmestyret har parti Siumut de fleste af de centrale stillinger i det grønlandske samfund (Kroh Andersen 2009, s. 107 , valg.gl).

I 2009 kom Siumut i opposition for første gang siden partiets stiftelse i 1977. Ved hjælp af den nye partiformand, Aleqa Hammond, kom partiet til at genvinde magten i 2013. Aleqa Hammond blev valgets topscorer med det højeste antal af personlige stemmer i Grønlands historie og hun blev kåret til formand for Grønlands Landsstyre. Trods talrige skandaler og magtmisbrug, sætter det grønlandske folk fortsat kryds ved Siumuts medlemmers navne. Hammond blev anklaget for nepotisme og hun mistede stillingen på grund af en skandale, hvor hun »lånte« penge fra statskassen til et privat formål (Sermitsiaq, 4.01.2014). Efter et år i skyggen, vendte hun tilbage til politikken som folketingsvalgets vinder.

I dette projekt beskæftiger jeg mig med Norman Faircloughs inspirerede kritiske diskursanalyse af Aleqa Hammonds diskursive praksisser. Som de diskursive praksisser definerer jeg her måden en person producerer tekster på. Hovedformålet med den kritiske diskursanalyse er at vise hvordan sprogbrug reproducerer, producerer og transformerer den eksisterende sociale verden og dermed de ulige magtrelationer i samfundet. Derfor har jeg valgt den kritiske diskursanalyse som teori og metode for at analysere Aleqa Hammonds diskursive praksisser i dette speciale. Aleqa Hammond var Siumuts partiformand i perioden 2009 - 2014 og landsstyres formand i perioden 2013-2014. Hun tilhører den politiske elite i Grønland, så hendes diskursive praksisser har en stor indflydelse på det sociale.

Mit formål med dette speciale er at afdække mulige politiske formål bag Aleqa Hammonds diskursive praksisser, og undersøge hendes politiske diskurs' mulige påvirkning på den sociale praksis. Derfor er min problemstilling i dette speciale følgende:

Hvilke politiske formål står bag Aleqa Hammonds diskursive praksisser og hvilken påvirkning har hendes politiske diskurs på den sociale praksis?

For at svare på dette spørgsmål, skal jeg analysere, hvordan de diskursive praksisser opretholder og opretholdes konstruktionen af identiteter, relationer og betydningssystemer i verden, og prøve at svare på spørgsmålet om det mulige politiske og dermed ideologiske formål for de ovennævnte konstruktioner i Hammonds diskursive praksisser. Endvidere vil jeg undersøge de diskursive praksisernes manifestation på det sociale niveau, det vil sige, de diskursive praksisernes påvirkning på de sociale praksisser. I Faircloughs begrebsapparat er der dog ingen klar grænse mellem de diskursive og sociale praksisser, ifølge teorien er de diskursive praksisser også de sociale praksisser, det er et problem, som jeg vil prøve at finde løsning på.

I dette speciale vil jeg analysere Hammonds offentlige taler i de indenrigske og udenrigske fora. Jeg vil dog ikke begrænse mig til analysen af de offentlige taler, men også analysere hvordan hendes diskurs bliver reproduceret i medietekster. Derfor vil jeg også fokusere på Hammonds udtalelser, som blev citeret i medietekster, som i dette projekt er de danske og grønlandske dansksprogede netaviser. Det er ikke populært at analysere citater, men jeg går ud fra forudsætning om, at diskurs, som er reproduceret i form af citater, har en stor påvirkning på det sociale på grund af det store antal af tekstmodtagere og et stort potentiale for at påvirke andre sociale praksisser (dermed også de diskursive praksisser ved medieteksternes produktion og fortolkning). Når massemedier vælger at reproducere tekster i form af citater, vælger journalister visse tekstfragmenter frem for andre, det kan sige meget om den journalistiske praksis og måden massemedierne påvirker det sociale på.

Taler og artikler, som jeg analyserer i dette speciale, er fra perioden fra 1. januar 2013 til 30. september 2014. Jeg har valgt perioden, fordi den dækker over Hammonds embedsperiode som landsstyreformand plus cirka tre måneder af valgkampagnen op til hendes sejr i landsstyrevalget. Talerne og udtalelserne fra den udvalgte periode siger meget om, hvordan hendes diskursive praksisser bidrager til opnåelse og opretholdelse af magten i Grønland. Kildematerialer bliver beskrevet nærmere i anekset til dette speciale.

Jeg har besluttet at analysere diskurs af en politiker og ikke en debat om et emne i landet, som tilfældet er i andre diskursive analyser angående Grønland. Jeg håber på, at min undersøgelse vil bidrage til en bedre forståelse af den ideologiske virkning af den politiske diskurs i Grønland. Endvidere besluttede jeg mig for at fokusere på den grønlandske selvstændighedsdiskurs i Hammonds diskurs, fordi selvstændigheden er det, som Hammond har gjort til sit politiske kendetegn. Jeg vil også se på andre karakteristiske træk ved tekstproduktion for at afsløre en politisk strategi bag de tekster.

I min analyse vil jeg altid prøve at betragte den analyserede diskurs som et valg. Jeg er ikke grønlænder, så af den grund kan jeg lettere distancere mig fra tekster, som jeg vil analysere. På den anden side kan jeg komme til at mangle den tavse viden om symboler og betydningssystemer, som er relevante for medlemmerne af det grønlandske samfund og deres diskursive praksisser (herunder tekstfortolkning). Jeg har min egen viden og betydningssystemer, som jeg vil prøve at distancere mig fra så meget som muligt ved min analyse. Det er dog umuligt at distancere sig totalt fra ens baggrundsviden og forudsætninger, der bidrager til konklusioner. Derfor vil min analyse altid være subjektiv.

I den første del af mit speciale forklarer jeg, hvad diskurs er og hvad den kritiske diskursanalyse beskæftiger sig med, og jeg belyser de begreber og de filosofiske forudsætninger bag den. Endvidere præsenterer jeg Faircloughs tredimensionelle model for diskursanalyse, som illustrerer en sammenhæng mellem tekst, diskursive praksisser og det

sociale. Jeg vil også gøre rede for de redskaber, som jeg bruger i min analyse af Aleqa Hammonds diskursive praksisser. I den anden del belyser jeg de hidtidige undersøgelser, der omtaler den grønlandske selvstændighedsdiskurs i tiden fra indførelsen af Selvstyreloven. Derefter gennemfører jeg en analyse af selvstændighedsdiskurs i Aleqa Hammonds diskursive praksisser i henholdsvis inderigs og udenrigspolitik. Dernæst fokuserer jeg på den selvbiografisk genre. Mit speciale slutter med konklusion og perspektivering.

Alle citaterne i opgaven er i kursiv. Det er mig selv, der har fremhævet nogle omtalte aspekter ved tekstens analyse ved hjælp af fede typer.

2. Diskurs som teori og metode

I det følgende afsnit vil jeg gøre rede for diskursbegrebet og de andre nøglebegreber, som er vigtige for at forstå hvad den kritiske diskursanalyse beskæftiger sig med, som jeg bruger i dette speciale. Endvidere vil jeg præsentere Faircloughs tredimensionelle model for diskursanalysen, som jeg har valgt at bruge som en ramme for min analyse .

2.1. Diskurs som sprogbrug

I strukturalismen er sproget et system, som ikke er bestemt af den verden, det henviser til, men af den sociale konvention, der gør, at vi tillægger en bestemt betydning til en bestemt ting eller fænomen, for eksempel: der er ingen naturlig sammenhæng mellem ordet ”brød” og den fødevarer, det betyder. Det er en social konvention, at vi forbinder en ting med et tegn. Ifølge Ferdinand de Saussure har alle tegn fået deres betydning gennem deres forhold til de andre tegn. Relationerne mellem tegnene skaber strukturen. For Saussure er strukturen et niveau af sprog og han nævner den *langue*. Den er et netværk af tegn, som er fast og uforanderligt. Det andet niveau af sproget er *parole*. Parole er et konkret tilfælde af sprogbrug (Jørgensen 1999, s.18-19; Fairclough 2001, s.17). Fairclough refererer til termen *parole* i sin brug af diskursbegrebet: *I shall be using the term 'discourse' where linguists have traditionally written about 'language use', 'parole', 'performance'* (Fairclough 2006, s.62). Citatet peger på, at Fairclough forstår diskurs, som sproget i brug. Han bruger termen, når han refererer til skriftsprog og talesprog, men også til nogle andre former af aktiviteter, der skaber betydning, som for eksempel billeder, den nonverbale kommunikation (Fairclough 1992, s.28; 1995, s.54).

Her stiller jeg et spørgsmål: Hvorfor bruger han ikke termen parole, men forandrer den med termen diskurs? I sin bog *Language and Power* skriver han, at han ikke vil bruge termen *parole* på grund af dens *individualistiske karakter* (Fairclough 1989, s.21).

For Saussure er parole resultatet af et individuelt valg, der ikke er determineret socialt.

Denne idé var kritiseret af sociolingvister, som mener, at et sprog forandres på grund af *social differentiering* (hermed sociale identiteter, sociale måder, sociale vilkår osv.).

Fairclough er enig i denne kritik, og for ham er sprogbrug determineret af de sociale faktorer (Fairclough 1989, s.22; 1992, s.63). Fairclough anerkender Saussures forskel på *langue*, som de sociale konventioner og *parole*, som sprogbrug (Fairclough 1989, s.22).

I sin teori bruger han denne distinktion, men på en anden måde. Faircloughs opfattelse af forholdet mellem sproget og det sociale vil jeg forsøge at belyse i de følgende paragraffer.

2.2. Diskurs som en form for social praksis

Ifølge Fairclough er der en tæt sammenhæng mellem sprogbrug og det sociale (Fairclough, 1989, s.28). Sproget er ikke adskilt fra samfundet, men det er en del af det. Det er bestemt af lingvistiske og ikke-lingvistiske bestanddele af det sociale. Sprogbrug er en social process. Fairclough peger på *det dialektiske forhold* mellem det sociale og sprogbrug (Fairclough, 2006, s.64). Det betyder, at lingvistiske fænomener har en social karakter og sociale fænomener er (delvis) lingvistiske fænomener.

For at forklare denne holdning, skal jeg først forklare hans brug af termerne, der binder sig til det sociale. Fairclough beskriver det sociale på tre niveauer. Han nævner dem *sociale strukturer, sociale praksisser og sociale begivenheder*. De sociale strukturer er abstrakte, stabile fænomener på et højt niveau. Eksempler på de sociale strukturer er en politisk eller en økonomisk struktur (f. eks. kommunisme) og en social klassestruktur (f. eks. kastesystem). De sociale strukturer definerer muligheder for at en begivenhed kan ske.

Det er dog ikke alle af mulighederne, der bliver til virkelighed. De sociale praksisser formidler mellem de sociale strukturer og de sociale begivenheder. De fungerer som en port for de muligheder, der er tilladt af strukturer (Fairclough 2003, s.23-25). De er *temmelig stabiliserede former af social aktivitet* (Fairclough 2001, s.1) som for eksempel et forretningsmøde eller en frokost på arbejde. Enhver social praksis indeholder følgende: *aktion og interaktion, sociale relationer, personer* (med deres tro, holdninger, historier), *materiel verden og diskurs* (Fairclough 2001, s.1; Fairclough 2003, s.25, 135-6, 205). Disse elementer er i *et dialektisk forhold*. (Fairclough, 2001, s.1; 2003, s.25). Det betyder, at hvert element har indflydelse på et andet element. Elementerne er forskellige, men på grund af det dialektiske forhold, er de ikke fuldt adskilte, for eksempel: de sociale relationer er præget af aktion og interaktion, men på den anden side er aktion og interaktion også præget af sociale relationer.

Fairclough ser diskurs som en form for social praksis. Sproget og andre semiologiske systemer er en del af den sociale verden på alle tre niveauer. På hvilken måde de sproglige elementer svarer til de forskellige niveauer af sociale organisation er belyst i tabellen:

	Et niveau af den sociale organisation	Et sprogligt element, som svarer til et socialt niveau
abstrakt stabil	Sociale Strukturer	Sprog (plural)
	Sociale Praksisser	Diskursorden
konkret variabel	Sociale Begivenheder	Tekster

(kilde: Fairclough 2003, s.24)

Som jeg har nævnt før, formidler de sociale praksisser mellem de sociale strukturer og de sociale begivenheder. **Diskursorden** er *a network of social practices in it's language aspect* (Fairclough 2003, s.24). Den består af alle diskurstyper, som bruges i den sociale institution eller den sociale domæne, for eksempel i skolen, hvor der findes diskurstyper af en undervisning og en lege (Fairclough 1995b, s.55). En **diskurstype** er en sammensætning af diskurser og genrer (Fairclough 1995, s.56). **En diskurs**, som navneord med artikel, er *en måde at tale på, der giver betydning til oplevelser ud fra et bestemt perspektiv* (Fairclough 1995a, s.135). Den er en måde at repræsentere verden på (Fairclough 1993,

s.138; 1995, s.135), for eksempel man kan skelne mellem en patriarkalsk diskurs og en feministisk diskurs. **Genre** er sprogbrug, som er forbundet med den bestemte sociale praksis (Fairclough 1995b, s.56). Genre er en måde at handle på diskursivt (Fairclough 2003, s.26). Eksempler på en handling kan være at undersøge en teori (en akademisk undersøgelse genre), eller at reklamere varer (en reklame genre). Diskurs gengiver, skaber og reviderer de sociale strukturer og de sociale praksisser. Den konstituerer den sociale verden og konstitueres af de andre sociale praksisser. Det er vigtigt at understrege, at ifølge den kritiske diskursanalyse teori, ikke alle de sociale fænomener har en diskursiv karakter (Jørgensen 1999, s.73-74; Fairclough 2003, s.3). Rollen, teksterne spiller i den sociale begivenhed er ikke altid den samme. Den kan være betydningsfuld, som for eksempel i tilfælde af et foredrag, eller ikke så vigtig, som i tilfælde af en styrketræning.

Fairclough bruger begrebet diskurs for at betegne en sprogbrug, der bliver determineret socialt (Fairclough 1989, s.17). Diskurs som en form for den sociale praksis fungerer på tre måder:

- som en del af den sociale aktivitet i form af genre fx. politisk tale, reportage, afhøring
- som repræsentationer i form af diskurser fx. feministisk diskurs (Her er det vigtigt at lægge mærke på, at her bruges ordet diskurs som et tælleligt navneord.)
- som konstruktion af identiteter (måden at være på) fx. arbejder, kunstner, patient, hippie, handicappet

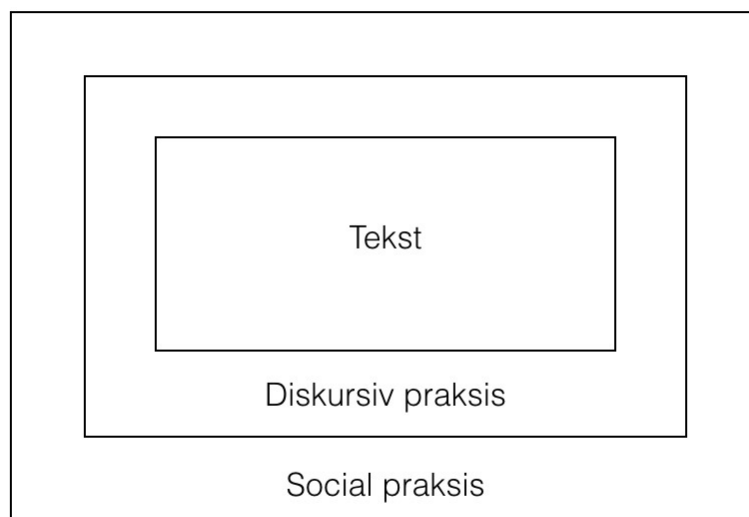
I sin beskrivelse af diskursens funktioner trækker Fairclough på Hallidays teori om systemisk funktionel lingvistik (SFL). Set ud fra dette perspektiv spiller diskurs en vigtig rolle i skabelsen af sociale identiteter, sociale relationer samt videns- og betydningssystemer. Derfor har diskurs **identitet funktion**, **relationel funktion** og **ideationel funktion** (Halliday 1994, s.36; Fairclough 2006, s.64).

I dette speciale vil jeg analysere identitet, ideationel og relationel rolle af Aleqa Hammonds diskurs. Den kritiske diskursanalyse fokuserer på det dialektiske forhold mellem diskurs og andre sociale elementer. For at analysere denne relation, skal jeg bruge Faircloughs analysemodel af den kommunikative begivenhed, som vil blive belyst nærmere i den følgende kapitel.

2.3. Faircloughs analysemodel af den kommunikative begivenhed

Den kommunikative begivenhed er et tilfælde af sprogbrug. Den kan for eksempel være en avisartikel, en politisk tale eller en samtale (Jørgensen 1999, s.79; Fairclough 2006, s.56). Ifølge Fairclough har hver kommunikativ begivenhed tre *aspekter* eller *dimensioner*. Han nævner dem: **tekst, diskursiv praksis og sociokulturel/social praksis**. Relationen mellem disse dimensioner er præsenteret visuelt på billede nr. 1. Analysen af den kommunikative begivenhed omfatter analyse af alle tre aspekter. Det er vigtigt at huske, at de står i *et dialektisk forhold* til hinanden (Fairclough 2006, s.70-73). For en diskursanalytiker betyder det nødvendigheden af at analysere ethvert aspekt i forbindelse med de andre dimensioner.

Billede nr. 1. Faircloughs tre-dimensionelle model

Den første dimension, som repræsenterer diskurses fragment, er en tekst. *Tekst* kan være verbal, visuel eller blanding af verbal og visuel, i dette projekt vil jeg beskæftige mig udelukkende med de verbale tekster. Tekstanalyse fokuserer på den lingvistiske analyse af teksten. Den anden dimension er en *diskursiv praksis*. Den omfatter processerne, der forbinder sig med tekstproduktion og tekstfortolkning. En *social praksis* er den bredere sociale praksis som diskursiv praksis er en del af (Fairclough 2006, s.73). De er praksisser, som rækker ud over det diskursive.

2.3.1. Tekst

Fairclough bruger begrebet tekst i en bredere forstand, men i denne opgave beskæftiger jeg mig udelukkende med tekster, forstået som sprog på skrift.

2.3.1.1. Leksikalsk analyse

En tekstanalyse fokuserer på de lingvistiske teksttræk, der konstruerer diskurser og genrer. Ud fra den kritiske diskursanalyses perspektiv er tekstanalysen ikke kun en undersøgelse af de lingvistiske former og indhold, men også noget, der skal foregå på forskellige niveauer. Analysen af ord, grammatik og betydning har ikke betydningen i sig selv. Den skal være tæt forbundet med analysen af funktioner disse elementer har (Brown 1983, s.1). En analytiker skal lave den traditionelle lingvistiske analyse med det formål at belyse, hvordan teksten reproducerer eller modstå ideologi og systemer af den sociale magt. Min forståelse af begreber ideologi og social magt vil jeg belyse senere i denne kapitel.

Ordvalg og ordenes betydning

Det første skridt i min tekstanalyse vil være analysen af ordforrådet og ordenes betydning. Jeg vil kigge nærmere på nøgleord for at undersøge hvilke diskurser teksten trækker på. Jeg vil se hvilke ord blev valgt i teksten for at transmitere betydning og

undersøge hvilke betydninger ordene, der blev valgt, har. Ordnes betydning kan man beskrive som denotativ og konnotativ. En denotation er ordets primære betydning. En konnotation er bibetydningen, *betydningsnuance som et ord, udtryk el.lign. indeholder ud over selve grundbetydningen, og som beror på bl.a. associationer, værdiladning og stillag* (Den Danske Ordbog). I min analyse af ordenes betydning skal jeg også kigge nærmere på navneord, udsagnsord, tillægsord og biord, fordi de har en stor potentiale til at have den konnotative betydning, ud over deres primære betydning (Richardson 2007, s.47). Ords konnotation kan tit pege på den skjulte vurdering i teksten.

Ordvalget og ords betydning vil jeg undersøge ved at stille spørgsmålene:

Hvilke betydning og bibetydning har ord i teksten?

Hvilket ord er blevet valgt frem for de andre, hvorfor?-hvilket interpretative perspektiv frembringer dette valg?

Hvilke ord er nøgleord i teksten?

Hvilke diskurser trækker teksten på?

Analysen af ordvalget og ordenes betydning kan man se i mine overvejelser over et ideologisk formål med ordvalget i Hammonds italesættelser af en forsoningsproces i kapitel *Forsoningsprocessen som løsning af de sociale problemer*, nordisk samarbejde i kapitel *Selvstændighed i udenrigspolitikken* og Hammons handlinger i kapitel *De diskursive konstruktioner af sociale relationer og identitet*. Endvidere var analysen af ordvalget udgangspunktet for at beslutte at fokusere på selvstændighedsdiskursen i dette projekt og et redskab til at vælge tekster som jeg inkluderer i denne undersøgelse.

Navngivning og henvisningsstrategier

Den måde mennesker kaldes i en tekst har stor indflydelse på måden, de bliver betragtet på. På hvilken måde de sociale aktører navngives, siger meget om hvilke gruppe(r) forfatteren af teksten vil forbinde dem med. Det kan pege på forholdet mellem

navngiveren og den navngivne. Navngivningen er altid et valg. Forfatteren vælger én social kategori frem for de andre kategorier, når hun eller han beskriver en person. Der er altid en række kategorier forfatteren kan vælge fra. For eksempel kan en person samtidig være kvinde, læge, mor, indvandrere, tyrker og forbryder, men når forfatteren beskriver denne person som en tyrkisk forbryder, så har han/hun til formål at stigmatisere en bestemt social gruppe, nemlig indvandrere, og vække negative følelser overfor dem. For at betegne forfatterens valg, bruger diskursanalytikerne termen *henvisningsstrategi* (eng. *referential strategy*) (Meyer 2001, s.27; Wodak 2001, s.72). Henvisningsstrategierne kan tjene forskellige psykologiske, sociale, eller politiske formål (Wodak 2001, s.72) for eksempel kan de bidrage til forskelsbehandling på grund af etnicitet eller køn.

For at afsløre navngivnings- og henvisningsstrategierne i teksten, skal jeg stille de følgende spørgsmål:

Hvad kaldes personer i teksten, på hvilken måde henviser teksten til dem?

Hvilke træk og kvaliteter er de karakteriseret med i teksten?

Hvad er formålet med navngivnings- og henvisningsstrategier, som er blevet valgt af forfatteren?

Jeg analyserer navngivning og henvisningsstrategier i kapitlet *De diskursive konstruktioner af sociale relationer og identitet*, hvor jeg undersøger hvordan der navngives Hammond og henvises til hende som politiker i de dansksprogede aviser i to forskellige kontekster.

Metafor

Metafor, fra græsk *metaphora*, betyder overføring (Andersen 2015, online).

Det betyder, at ordet bliver overført fra det ene betydningsområde til det andet. Man kan sige, at noget beskrives indirekte gennem en association med noget andet. En særlig slags for metafor er metonymien. Den er også et ord eller et udtryk brugt i en anden betydning

end den normale anvendelse, men i modsætning til metaforen er den hentet indenfor det samme betydningsfelt (Richardson 2007 s.67; Andersen 2015, online). Riesing og Wodak peger på de forskellige typer af metonymiske erstatninger. Her vil jeg belyse erstatningerne, som kan være nyttige i dette opgave:

- et årsag bliver erstattet med et resultat
- en person eller en gruppe af personer bliver erstattet med en stat eller et sted, de kommer fra
- en stat bliver erstattet af borgere (Riesing og Wodak 2001, s.57)

Mine hjælpespørgsmål til at undersøge metaforer i teksten er :

Er der metaforer i teksten?

Hvilke (ideologiske) faktorer determinerer et valg af metaforer?

Hvordan brug af de bestemte metaforer påvirker diskursiv praksis (især tekstens fortolkning)?

Jeg peger på metaforer og metonymier i de diskursive konstruktionen af Hammonds identitet i kapitlet *De diskursive konstruktioner af sociale relationer og identitet* og i analysen af italesættelser af samarbejde mellem de nordiske lande i kapitlet *Selvstændighed i underigspoltiken*.

Præsupposition

En præsupposition defineres som *en del af det semantiske indhold ved en ytring, som afsender ikke meddeler, men forudsætter kendt og accepteret af modtageren* (Cramer et al. 1996, s.124). Sætningen: 'Giv mig det tilbage!' forudsætter, at nogen har taget noget fra afsenderen. Det er en information i teksten, som er taget for givet og underforstået. Reah skriver om tre typer af populære præsuppositionudlødere. Til den første gruppe tilhører visse ord, som for eksempel verber "at holde op" eller "glemme" (Reah 2002, s.106). Når man svarer på spørgsmålet: 'Er du holdt op med at ryge?', er det umuligt

at svare ja eller nej på dette spørgsmål uden at bekræfte, at den adspurgte person har røget i fortiden. I den anden gruppe findes de bestemte artikler og ejestordene (Fairclough 2000, s.27, 163; Reah 2002, s.106). På grund af brugen af substantiver i de bestemte former præsupponerer sætningen: *Krigerne i denne verden*, at både kriger og verden eksisterer. For det tredje udløses præsuppositioner også ved hv- spørgsmål. Spørgeord hvorfor, hvem, hvornår osv. er markører på dem (Reah 2002, s.106). For eksempel ytringen: 'Hvorfor er han så dum?' antyder, at han er dum. Richardson peger også på *navneordspræsuppositioner*. De skabes ved brug af navneord og adjektiver (Richardson 2007, s.64). For eksempel hvis man siger: *de nye forhindringer opstår*, præsupponerer man, at forhindringer har allerede eksisteret før i tiden. Præsuppositionerne kan være instrumenter til manipulation. Denne vil jeg undersøge ved hjælp af de følgende spørgsmål:

Hvilke præsuppositioner er der i teksten?

Hvilke idéer bliver præsenteret på den måde og hvilket formål har det?

Det ovenstående fænomen kan ses i konstruktionen af Aleqa Hammonds identitet, som jeg analyserer i kapitel *De diskursive konstruktioner af sociale relationer og identitet* og i analysen af konstruktionen af relationer mellem Grønland og andre lande på de internationale politiske fora i kapitel *Selvstændighed i underigspolitikken*.

2.3.1.2. Grammatik

I analysen af grammatiken fokuserer Fairclough på tre aspekter af en sætning. De er tema, modalitet og transitivitet (Fairclough 2006, s.235). De svarer til de tre funktioner af sporgbrug, som jeg allerede har gjort rede for før, nemlig: de *identitets*, *relationelle* og *ideationelle funktioner* (Fairclough 2006, s.2, 64).

Tema

Halliday bruger begrebet tema for at betegne en del af en sætning, som den *specielle status* bliver tilskrevet (Halliday 1994, s.37). Der er forskellige tilgange til hvad en analytiker skal betragte som tema i en sætning. Der er dog enighed om, at identifikationen af tema baserer på ordrækken i en sætning (Forey 2002, s.128-134). Tema er et element som står i begyndelsen af en sætning og de andre elementer, som kommer efter, hedder rema (Halliday 1994, s.21). På dansk kan de fleste elementer bliver til tema, hvilket betyder, at de bliver til sætningens begyndelse (Andersen 2015, online). Undersøgelsen af de elementer som bliver til tema (*markerede tematikker*), kan afdække de retoriske strategier som tekstroductenten bruger (Fairclough 2006, s.184).

Endvidere kan man analysere, hvilken viden tekstroductenten tager for givet hos en tekstmodtager. Det kan sige meget om common sense og antagelser om den sociale orden, som teksten forudsætter (Fairclough 2006, s.183). Hvad er common sense og hvad er dens virkning på det sociale, vil jeg belyse nærmere senere ved at forklare ideologibegrebet.

Ved analysen af temaet kan man også se, hvorvidt tekstens tematisk struktur som helhed og tema i den enkelte sætning, er i overensstemmelse med hinanden. Forey pointerer, at analysen af de intertekstuelle kæder og den logiske sammenhæng er umuligt uden analysen af tema (Forey 2002, s.57).

Tema undersøges ved besvarelse på de følgende spørgsmål:

Er der elementer i teksten som bliver til tema?

Hvis ja, hvad taler det om den retoriske strategi?

På hvilken måde forudsætter den tematiske struktur af tekster struktureringen af viden eller den sociale praksis?

Analysen af tema er for mig udgangspunkt for analysen af intertekstuelle kæder med fokus på de interdiskursive kæder i hele analysen af Aleqa Hammonds selvstændighedsdiskurs, i kapitlerne hvor jeg analyserer selvstændighedsdiskurs og genrekæder i kapitlet *Diskursive konstruktioner af sociale relationer og identitet*. Analysen af intertekstuelle kæder har påvirket mit valg af de tekster, som jeg beskæftiger mig med dette projekt, eftersom jeg analyserer selvstændighedsdiskurs og selbiografisk genre på tværs af tekster.

Modalitet (konstruktionen af sociale relationer og selv)

Modaliteten afspejler tekstproducentens tilslutning til eller vurdering af sandheden af information udtrykket i ytringen (Simpson 1994, s.43). Den kan også give oplysning om tekstproducentens holdning til begivenheden eller situationen, som bliver beskrevet i sætningen. Modaliteten bliver tit markeret blandt andet med brug af: modalverber, nægtelser af modalverber, adverbier (for eksempel måske, selvfølgelig), tidsangivelse, verber som udtrykker viden, forudsigelse, vurdering, (Simpson 1994, s.43).

Fairclough skelner mellem objektiv og subjektiv modalitet. I den sidste er det klart, at det er tekstproducentens perspektiv, der bliver præsenteret i sætningen, for eksempel: 'Jeg tror/synes/ mener, at det er rigtigt'. Derimod er sætninger: 'Det er rigtigt/ Måske er det rigtigt/ Det kan være rigtigt osv.' eksempler på brugen af den objektive modalitet. I dette tilfælde er det usikkert, om perspektiv bliver præsenteret i et udsagn. Den kan være enten tekstproducentens perspektiv eller det andet individs/gruppens. Brugen af den objektive modalitet kan være tegn på, at tekstproducenten viser sin synsvinkel som noget universelt, eller det er synsvinkel af det andet individ eller en gruppe som han repræsenterer (Fairclough 2006, s.159). Et valg af modaliteten siger meget om holdninger, vurderinger,

tilslutning til påstande og politiske anskuelser af tekstproducenten. Derfor har det en potentiel ideologisk virkning. Jeg vil afsløre denne ved hjælp af spørgsmål:

Hvis synspunkt bliver præsenteret i teksten?

Hvad siger valget af modaliteten om tekstproducentens tilslutning til præsenterede påstande?

Er valget af modaliteten en politisk strategi ?

Analysen af modaliteten er et vigtigt element i kapitler *Selvstændighed som et personligt og politisk mål*, hvor jeg analyserer Hammonds tilslutning til den udtrykte sandhed i hendes udtalelser. Modaliteten er også belyst i kapitel *Selvstændighed handler ikke bare om kroner*, hvor jeg analyserer, hvordan Hammond får vælgerbefolkning til at acceptere sine kreative diskursive praksisser som common sense. Et valg af modaliteten er også analyseret inden for valg af genre i kapitel *Selvstændighed i udenrigspolitik*.

Transitivitet og nominalisering

Analysen af transitivitet henviser til hvordan processer og deltagere af processer bliver præsenteret i ytringer. Den omhandler præsentationen af relationer mellem deltagere og rollen de spiller i processen. Derfor er den forbundet med *ideationel* funktion af tekst (Fairclough 2004, s.177). Ved analysen af transitiviteten er det vigtigt at huske, at måden deltagerne af processen og processen selv bliver præsenteret diskursivt, er altid et valg. Simson belyser tre bestanddele af processen, som kan blive præsenteret på forskellige måder. De er: deltagere af processen, omstændigheder forbundet med processen og processen selv (Simson 1994, s.82).

Der er fire processtyper. *Verbalisering process* henviser til verbal handling af dem som udtaler sig verbalt (at sige, at råbe osv.) (Simpson 1994, s.84). *Mental* processer henviser til kognition, reaktion eller sansning (at tænke, hade, se osv.) (Simpson 1994,

s.85). *Realional* process, som involverer agent og attribut for eksempel: ‘Jeg er x, Han har er y’ (at være, at have osv.) og *materiel* processer (omhandler det at gøre). De materiele processer er transitive og intransitive. Den transitive handling involverer to eller flere deltagere, der er en agent og et objekt for handlingen. I den intransitive handling er der kun en deltager (ibid, s.82-83).

Når man undersøger måden, hvor processen og deres deltagere bliver præsenteret diskursivt, skal man også nærmere kigge på nominaliseringer i teksten. En nominalisering betyder beskrivelse af processen som en tilstand. Processen og deltagere af processen bliver ofte ikke beskrevet præcis og processen bliver sat som baggrund i udtalelse (Fairclough 2006, s.182). Nominaliseringer kan bruges for at skjule oplysninger om processen og/eller dens deltagere.

Formålet med at analysere transitivitet og nominaliseringer er at afdække mulige ideologiske eller politiske motivationer, som står bag valget af en lingvistisk proces for at forestille den virkelige process, frem for den anden (ibid., s.179). Svar på de følgende spørgsmål kan hjælpe mig med det:

Hvilke procestyper dominerer i forskellige diskurser eller i en tekst?

Hvilke motivationerne er det bag valget passivsætninger?

Hvem er agenter i de materiele processer ? Er agenterne i den materiele process implicit eller helt slettet i passivsætninger? Måske bliver de til ikke-menneskelige størrelser?

Hvilke ideologiske/politiske/sociale faktorer står bag dette valg?

Analysen af dette fænomen kan ses i kapitel *Selvstændighed som et personligt og politisk mål*, og *Selvstændighed som resultat af en mental proces* hvor jeg undersøger valget af type af processen og måden Hammond bliver præsenteret diskursivt på som deltager i processen, når jeg beskriver selvstændighedsdiskurs i hendes taler og ytringer samt de artikler om Grønlands selvstændighed i de danske netaviser.

2.3.2. Social Praksis

2.3.2.1. Ideologi og Subjektpositioner

Den kritiske diskursanalyses formål er at afdække ideologiske effekter af en diskurs. Faircloughs påstande om ideologi blev inspireret af Althusser. Althusser og Faircloughs definitioner af begrebet ideologi er i klar overensstemmelse. Fairclough skriver, at ideologier er *repræsentationer af virkeligheden, som bidrager til opretholdelse eller forandring af magtrelationer i et samfund* (Fairclough 2003, s.10). Hvis man sammenligner den ovenstående definition med Thomsons definition af ideologi, som *meaning in the service of power* (Thomson 1990, s.23), ser man at betydning er meget vigtig for at transmittere repræsentationer, der konstruerer de indbildte relationer i samfund. Man kan sige, at ved hjælp af sprogbrug (diskurs) bliver et individ positioneret socialt. Disse positionering process hedder *interpellation* og individets position i denne proces er *subjektposition* (Althusser 1971, s.174). Subjekter bliver positioneret ideologisk i den sociale struktur gennem de diskursive praksisser. Der er dog dialektisk forhold mellem sociale strukturer og sociale praksisser, som de diskursive praksisser er former for. Subjekter spiller den aktive rolle gennem de diskursive praksisser, og hermed kan de bidrage til forandring af sociale strukturer de er positioneret af, fordi de kan acceptere deres ideologiske subjektpositioner.

Jeg analyserer subjektpositioner i kapitlerne: *Selvstændighed handler ikke bare om kroner, Selvstændighed som personligt og politisk mål* og *Selvstændighed som resultatet af en mental proces*, hvor jeg analyserer hvordan Aleqa Hammond interPELLerer sig selv som et ideologisk subjekt gennem sine diskursive praksisser og hvilket politisk formål har det. Undersøgelse af en mulig ideologisk effekt er et formål for helt projekt.

2.3.2.2. Hegemoni

Det er muligt at subjekter modvirker de ideologiske effekter, men problemet er, at de ikke altid er bevidste om den ideologisk kraft af deres egne diskursive praksisser, fordi den ideologiske påvirkning af de diskursive praksisser er mest effektiv, når ideologi bliver naturaliseret i form for diskursive konventioner (diskursivorden) og bliver til 'common sense'. Der er dog ikke kun en ideologi (en diskurs med ideologiske effekter) men mange ideologier (diskurser), som altid konkurrerer med hinanden om hegemoni. I lighed med Gramsci skriver Fairclough her om *betydnings forhandlinger*: *Hegemony is not only dominance but also a process of negotiation out of which emerges a consensus concerning meaning* (Fairclough 2001, s.76). De diskursive praksisser er elementer af en diskursiv kamp, fordi betydninger bliver forhandlet på niveau af tekstens produktion og fortolkning. Folk kan positionere sig i forhold til de forskellige ideologier, som kæmper om hegemoni, når koeksistens af de divergerende ideologier fører til *følelse af ubevidsthed*. For at undgå dilemmaet handler individet kreativ ved at bruge eksisterende konventioner på den nye måde. Folk bringer *strukturelle forandringer* i den diskursive orden og hermed skaber de nye diskursive hegemonier (Fairclough 2006, s.94-97). Reartikulationen af den diskursive orden bidrager til den diskursive forandring og hermed den sociale forandring. Det er vigtigt at understrege, at man skal forstå hegemoni i lyset af den diskursive kamp, der er aldrig fuldført. Hegemoni er aldrig bestemt og er altid åbent for forandring. Analysen af hegemoni udgør en del af konklusionen i denne opgave.

2.3.3. Diskursiv Praksis – Produktion og Interpretation

2.3.3.1. Members Resources (MR)

En måde et individ fortolker og producerer en tekst på, hænger sammen med sociale og dermed diskursive konventioner en person trækker på. Fairclough beskriver, at det er *what people have in their heads and draw upon when they produce and interpret texts – including their knowledge of language, representations of the natural and social worlds they inhabit, values, beliefs, assumptions and so on* (Fairclough 2001, s.20). Disse baggrund personen trækker på hedder *members resources* (Fairclough 2001, s.65). Det er for eksempel det, som ikke står i teksten, men tekstfortolker tager som selvfølge for at blive i stand til at forstå teksten. En måde individet fortolker og producerer tekst på, hænger sammen med sociale og dermed diskursive konventioner en person trækker på.

Det er svært at vurdere, hvilke MR tekstmodtagere trækker på ved tekstproduktion og fortolkning. Derfor vil jeg understrege, at min tolkning af tekster også baserer på mine egne MR, så min tolkning er ikke den eneste passende interpretation, men kun en mulig interpretation.

2.3.3.2. Kontekst

Konteksten påvirker fortolkning og produktion af en tekst. For at forstå teksten skal tekstmodtager forbinde forskellige elementer på den bestemte måde, vurdere nogle af dem som relevante og andre som vigtige og bestemme hvilke diskurstyper er mulige i situationen. Analysen af kontekst begynder fra analysen af situationen. Det er undersøgelse af mental resources, der giver oplysninger om den sociale orden og dets forhold til tekst (Fairclough 2001, s.82-83).

De kontekster, som jeg har besluttet mig at belyse, da de, efter min mening, har en stor indflydelse på fortolkning og produktion af de analyserede tekster er: råstofdebatten og henholdsvis svækkelse af råstofdebatten efter offentliggørelse af *Til Gavn for Grønland* rapporten, resultaterne af rapporten, som jeg belyser i *Selvstændighed som personlig og politisk mål*, skandalen om misbrug af de offentlige midler, hvor jeg belyser brug af henvisninger til køn i to forskellige kontekster i kapitlet *Diskursive konstruktioner af sociale relationer og identitet*. Kontekst af Nordisk Råds møde muliggør analysen af en diskursive orden og jeg undersøger den i kapitlet *Selvstændighed i udenrigspolitikken*.

2.3.3.3. Logisk sammenhæng

For at afdække ideologiske effekter af diskurs skal analytiker undersøge tekstens kohærens. Det er logisk sammenhæng af tekstens elementer, som bidrager til det, at en tekst som helhed *giver mening* (Fairclough 2001, s.84). Forsker skal både kigger på hvilken forestilling af verden teksten forudsætter og på hvilken måde dele af tekst bliver forbundet med hinanden. Analysen af kohærens er behjælpelig ved afsløring af de ideologiske subjekter (Fairclough, 2001, s.84)

Analysen af den logiske sammenhæng kan ses i analysen af konstruktionen af Hammonds identitet i kapitlerne *Selvstændighed som personligt og politisk mål* og *Diskursive konstruktioner af sociale relationer og identitet*. Endvidere afdækker analysen af den logiske sammenhæng det politiske formål bag italesættelser af de grønlandske sociale problemer (*Forsoningsprocessen som løsning til de sociale problemer*) og det nordiske og arktiske samarbejde (*Selvstændighedsdiskursen i udenrigspolitikken*).

2.3.3.4. Intertekstualitet

Tekster kan ikke analyseres i isolation. Intertekstualitet er idé, som går ud fra forudsætningen, om alle tekster eksisterer i forhold med andre tekster (Jørgensen 2002,

s.70; Richardson 2007, s.101). Det betyder, at individet trækker på allerede eksisterende tekster ved tekstens produktion og fortolkning. Richardson skelner mellem *external* og *internal intertextualities*¹ (Richardson 2007, s.101). Det første begreb betyder at, tekster kun kan blive forstået, hvis de er i en kontekst, som de andre tekster og de andre sociale praksisser skaber. Internal intertekstualitet fokuserer på, at hver tekst *består af, inkorporerer eller reartikulerer* fragmenter eller elementer af de forudgående tekster, fordi al kommunikation baserer sig på historier (Fairclough 2001, s.85; Richardson 2007, s.102). Til den interne intertekstualitet tilhører fragmenter eller elementer af andre tekster som havde eksisteret før. Det sker ofte gennem den indirekte tale og citater (Richardson 2007, s.102). Tekster forbinder i kæde af en række tekster, som hedder *intertekstuelle kæder* (Fairclough 2001, s.84).

Helt projekt baserer delvis på intertekstualitet, fordi ud over de politiske taler analyserer jeg Hammonds udtalelser citeret i de dansksprogede netaviser i form for den interne intertekstualitet, så jeg fokuserer på internal intertekstualitet.

2.3.3.5. Interdiskursivitet

En tekst består af, indkorporerer eller reartikulerer ikke kun andre tekster men også forudgående diskurser. Interdiskursivitets begreb omfatter et fænomen, når forskellige diskurser formuleres på tværs af den diskursorden (Fairclough 2003, s.38). Disse diskurser kan mikses på sådan måde at den diskursorden som har dominans opretholdes, eller kan medbringe den diskursive forandring. Analysen af interdiskursiviteten er et vigtigt element ved analysen af hegemoni og hermed en sammenhæng mellem den diskursive og sociale praksis.

Alle kapitler om selvstændighedsdiskursen baserer på interdiskursivitet, fordi jeg undersøger diskurs på tværs af tekster.

Brug af teori og metode i specialet

Jeg vil gerne understrege at kritisk diskursanalyse ikke er en rigoristisk systematisk metode at lave analyse på. En analytiker skal vurdere hvilke metodologiske redskaber man bruge i analysen for at få den bedst mulige forståelse af teksten. I fleste tilfælde får analytiker en grundlæggende indsigt i analysen ved den første læsning af teksten (Huckin 2002, s. 167). Derfor vil jeg bruge metodologiske redskaber, som blev beskrevet i dette kapitel selektivt for at bekræfte, forklare og berige min tolkning af den politiske påvirkning af en diskurs. Faircloughs analyse model bruger jeg som en ramme for at belyse forholdet mellem diskursive og andre sociale praksisser.

3. Analysen af Aleqa Hammonds diskurs med fokus på en selvstændighedsdiskurs og en selvbiografisk genre

Ved at analysere Aleqa Hammonds politiske taler og offentlige udtalelser, vil jeg prøve at afsløre hvordan hun brugte selvstændighedsdiskursen som en del af sin politiske strategi og jeg vil svare på spørgsmålet, hvordan hendes diskursive praksisser bidrager til opretholdelse eller forandring af den sociale praksis.

3.1. Selvstændighed handler om økonomisk selvårenhed – Oversigt over den grønlandske selvstændighedsdiskurs udvikling i konteksten af råstofdebatten

Inden jeg går i gang med at analysere selvstændighedsdiskursen i Aleqa Hammonds offentlige taler og udtalelser, vil jeg belyse de hidtidige undersøgelser, samt mine egne bemærkninger, som bringer emnet 'grønlandsk selvstændighed set fra en diskursiv synsvinkel' på bane. Jeg har valgt at se nærmere på undersøgelserne, der omtaler analysen af selvstændighedsdiskursen i tiden fra indførelsen af Selvstyreloven. Jeg har valgt denne periode, fordi Selvstyre er den gældende politiske ordning i Aleqa Hammonds embedsperiode som formand for Grønlands Landsstyre.

Formålet med dette er at sætte min analyse i en bredere kontekst. Det vil åbne mulighed for observationen af selvstændighedsdiskursens udvikling og hermed en mulig diskursiv forandring, som Aleqa Hammonds diskursive praksisser kunne have bidraget til. For at belyse et dialektisk forhold mellem de sociale og de diskursive praksisser vil jeg sammensætte redegørelse for selvstændighedsdiskursen med de relevante sociale begivenheder.

I perioden 2009-2013 dukker selvstændighedsdiskursen op, primært i konteksten af råstofdebatten. Derfor vil jeg se nærmere på to analyser af råstofdebatten, nemlig specialer af N. Schrivers *Grønlands Råstofdebat - en komparativ diskursanalyse fra 1975-2012* (2013) og A. Hulgensen og A. Laves *Råstoffer og rigsfællesskabets fremtid - En analyse af debatten i Grønland og Danmark* (2014). Begge specialer repræsenterer Laclau og Mouffes diskursanalytiske tilgang. Det fremgår af diskursanalyse som metode, at det er muligt at gøre analysen på tværs af tilgange inden for det diskursanalytiske felt² (Jørgensen og Phillips 2002, s.147). Jeg vil benytte muligheden her, dog jeg vil ikke belyse tilgangen nærmere, fordi det ikke er nødvendigt for at realisere mit mål i denne sektion, nemlig at vise min analyse i en bredere historisk kontekst, for at åbne mulighed for undersøgelse af den eventuelle diskursive og dermed sociale forandring.

Ulrik Gad, forsker fra Københavns Universitet, peger på to emner, som dominerer selvstændighedsdebatten i Grønland før indførelsen af selvstyreloven. De er *den (juridiske) ret til selvstændighed og den økonomiske evne til selvårenhed* (2009, s.5). Selvstyreloven trådte i kraft 21. juni 2009 (Loven om Grønlands Selvstyre, 2009). Det grønlandske folk fik den juridiske ret til at træffe beslutningen om løsrivelsen. Da den juridiske ret til selvstændighed blev opnået, fokuserede en politiskdiskurstype og en mediediskurstype på den økonomiske evne til selvårenhed. Den 1. januar 2010 overtog Grønland den fulde forvaltning over råstofområdet (Loven om Grønlands Selvstyre 2009 § 2, § 3; Bilag til Selvstyreloven 2009, s.3). I diskussionen om Grønlands selvstændighed italesættes råstoffer som et middel til at opnå den (Schriver 2013, s.80). Ved hjælp af indtægter fra minedrift og olieboringer kunne Grønland blive økonomisk selvårende og dermed befrie sig fra det danske bloktilskud, som er en betingelse for den eventuelle løsrivelse³. På diskursivt felt bliver den økonomiske selvårenhed et synonym for selvstændighed. Derfor italesættes Grønlands kritiske økonomiske situation som en trussel mod selvstændigheden

(Hulderson og Laves 2014, s.51). I år 2009- 2011 handlede selvstændighedsdiskursen hovedsageligt om en mulig løsrivelse fra Danmark. Endvidere bliver Danmark præsenteret diskursivt som den primære *anden*. Den nationale identitet konstrueres gennem konstruktionen af den identiske *os/selv*, som produceres gennem opposition til *dem /anden* (Gad 2008, s.128). Det betyder, at i den omtalte grønlandske debat konstrueres den grønlandske identitet gennem opposition til det, som er dansk.

Derimod står løsrivelsen i baggrunden i debatter om royaltybeskatning og storskalaloven, hvor selvstændigheden får en ny betydning. I det første halvår af 2012 tog Siumut et initiativ til at ændre råstofloven og ville introducere royalties. Royalties er en omkostningsbaseret afgift, som mineselskaber skal betale. De står i centrum af råstofdebatten især fra begyndelsen af 2012 til forårssamlingen af Naalakkersuisut. Derudover kommer emnet tilbage i forbindelse med valgkampen i marts 2013 (Schrøver 2013, s.63). Storskalaloven er en lov, der har til formål at tiltrække udenlandske investeringer i storskalaprojekter, hvilket giver de udenlandske selskaber mulighed for at hente arbejdskraft, som ikke er tilgængelig i Grønland (Rosing 2014, s.18). Landstinget vedtog loven 7. december 2012 (Inatsisartutlov nr. 25) og ved Siumuts forslag blev den ændret 23. november 2013 og royalty beskatning blev introduceret (Inatsisartutlov nr. 13). De udenlandske investeringer i Grønland var et centralt punkt i begge debatter.

Det nye perspektiv, at en mulig økonomisk uafhængighed fra Danmark ikke betyder det samme som den økonomiske uafhængighed på det globale marked, kommer til syne i debatterne. Den udenlandske kapital og selskaber i debatten om royalties og billig udenlandsk arbejdskraft i debatten om storskalalov konstrueres som den nye *anden*. Der er klart to positioner hvordan de internationale selskaber bliver præsenteret diskursivt.

På den ene side udstiller Siumut internationale selskaber som *snydere*, som Grønland skal stille krav til og præsenterer selv royaltyskatten som et middel til at opnå selvstændighed med (Schrøver 2013, s.60). Royalty beskattningen var et vigtigt punkt i Siumuts valgkampagne og også en måde at tiltrække vælgere på, som Aleqa Hammond italesætter i ytringen: *Jeg tror, at vores råstofpolitik er et samlepunkt for mange, fordi modsat de andre partier har vi gjort klart, at vi arbejder for at indføre royalties for mineselskaberne* (Sermitsiaq AG, 14.01.2013).

På den anden side italesætter Inuit Ataqatigiit og Demokraterne de udenlandske investeringer som en chance for en økonomisk vækst og dermed velfærd. Et selvstændigt fremtidig Grønland karakteriseres som velfærdsstat af alle partier i Grønland (Hulderson og Laves 2014, s.65). Det interessante er, at Siumut præsenterer en identiske italesættelse af de udenlandske investeringer meget tydeligt i debatten om uranudvinding, hvor uranudvinding bliver præsenteret diskursivt som en chance for Grønlands økonomiske udvikling og hermed opnåelse af selvstændighed (Hulderson og Laves 2014, s.69). Den nye anden er både et middel til at opnå økonomisk selvårenhed og trussel mod selvstændighed. Derfor skelner Schrøver mellem de to typer af den nye *anden*. I hans analyse bliver de karakteriseret som *den truende anden* og *den nødvendige anden* (Schrøver 2013, s.76).

Opsummerende kan man sige, at selvstændighedsdiskurs i debatten i perioden 2009 – 2013 blev domineret af diskurser, som henviser til Grønlands økonomiske evne til løsrivelsen som råstofferne i den grønlandske undergrund skulle være et instrument til. Endvidere blev de udenlandske mineselskaber og arbejdskraft en ny aktør i debatten om Grønlands selvstændighed.

3.2. Selvstændighed som et personligt og politisk mål

Selvstændighedsdiskursen er et vigtigt element i programmer for alle politiske partier i Grønland (Siumut, IA, Atassut og Demokraatit hjemmesider, Den Store Danske). Det er dog især Aleqa Hammond, der gjorde den til sit politiske mål og kendemærke. I hendes politiske slogan italesættes dette mål gennem henvisning til af den grønlandske forkvinde som ideologisk subjekt i det politiske slogan: *en moderne kvinde med fokus på et Selvstændigt Grønland* (Naalakkersuisut hjemmeside, 2015). I selve sloganet bliver selvstændighed fremhævet ved brug af en emfase, fordi adjektivet *selvstændigt* blev skrevet med et stort bogstav. Den grønlandske selvstændighed er et meget tilstedeværende emne i taler og udtalelser fra formanden for Naalakkersuisut .

Det politiske mål for Siumuts partilederen sås tydeligt også i Danmark. Selvstændighed blev nævnt i avisartikler angående den grønlandske forkvinde og hendes politik. Dag efter Hammonds politiske sejr i landstingsvalget i Grønland gjorde man i de danske aviser opmærksom på, at den nye regeringschef *vil gøre sit land selvstændigt* (Politiken, 13.03.2013) og at hun *giver Grønlands selvstyre-drøm nyt liv* (Berlingske, 13.03.2013). De ovenstående titler afspejler Hammonds diskursive praksisser, hvor brug af transitiv materiel proces i ytringer peger på den fremtrædende rolle hun, som en deltager af processen, spiller i den. Det er ikke hendes parti eller regeringen, som **gør landet selvstændigt** og **giver Grønlands selvstyre-drøm et nyt liv**, men det er hende selv. I de nedenstående udtalelser udtrykker Hammond sit personlige engagement i Grønlands opnåelse af selvstændighed :

(1.) *Jeg håber på et selvstændigt Grønland* (Kristelig Dagblad, 18.05.2013)

(2.) *Det vil være fantastisk at hejse flaget i et selvstændigt Grønland. Jeg kan ikke forestille mig en bedre dag. Kan jeg være et af instrumentere- I will do it!* (Weekendavisen, 10.01.2014)

(3.) *Mit personlige mål er at, den nuværende regering vil tage skridt, der sætter Grønland i stand til at opnår selvstændighed en dag i min levetid* (Information, 18.11.2013)

(4) *Det er min politiske vision, at Grønland bliver selvstændigt i min levetid* (Berlingske, 7.05.2014)

Det personlige engagement italesættes gennem brugen af henholdsvis det personlige pronomen jeg (1.) og det engelske personlige pronomen I (2.) i stedet for et alternativt pronomen *vi*. Det tyder på, at Hammond udtaler sig ikke som et medlem af et politisk parti, regering eller folk, men enten som en privat person, eller en leder. Den personlige karakter af hendes udtalelser realiserer sig også gennem brugen af det possessive pronomen *mit* og bliver understreget ved hjælp af adjektivet *personligt* (3.). Det kan også tyde på, at hun distancerer sig fra de andre der konstituerer den daværende regering, nemlig sit eget parti Siumut og koalitions partier. Brugen af engelsk modalverben *will* viser tekstproducentens tætte tilknytning til den udtrykte sandhed. Det kan være en manipulation, som har til formål at vinde tekstmodtageres tillid og på det sociale niveau et instrument til at vinde vælgeres stemmer. Selv *I will do it!* kan blive til et godt politisk slogan på grund af den korte form (nem at huske) og kan også udrykke et løfte, som er karakteristisk for slogans ved valgkampagner, og indenfor reklamegenre. Det blev dog ikke til den politisk slogan. En udtalelsen *i min levetid* vandt derimod enorm popularitet. Udtalelsen blev citeret i artikler i Sermitsiaq, (27.01.2013), Jyllands-Posten (12.03.2013), Politiken (13.03.2013), Information, (25.01.2014), Berlingske (7.05.2014) og i Martin Breums bog ”Balladen om Grønland” (Breum 2014, s.31), hvor den danske journalist og forfatter, kritiserer den for at være urealistisk.

I januar 2014 blev der præsenteret en rapport, som var et resultat af samarbejdet mellem eksperter fra Københavns Universitet og Ilisimatusarfik (Grønlandsk Universitet). Man kan se det grønlandsk-danske samarbejde, som et forsøg på at opnå objektivitet. Rapporten påviser, at råstofaktiviteter ikke bliver en hurtig vej til den økonomiske uafhængighed fra Danmark (Rosning, 2014). Rapporten blev offentliggjort i to sproglige versioner og kunne læses som tillæg til den trykte version af den grønlandske avis Sermitsiaq AG og online i et elektronisk modstykke. Den blev bredt omtalt i de danske og grønlandske medier. I danske aviser blev rapporten et synonym på, at Grønlands løsrivelse er umulig. På den måde blev den grønlandske selvstændighed italesat efter rapportens offentliggørelse. I denne periode blev den grønlandske selvstændighed et populært tema i de dansksprogede netaviser. Selv titlerne på af de danske artikler formulerer selvstændigheden, som noget urealistisk, for eksempel når der er tale om en *drøm om selvstændighed* (1.),(2.),(3.). Som et resultat af rapporten bliver selvstændigheden urealistisk, som bliver også formidlet af krigsmetaforen *eksperter skyder den i sænk* i eksempler:(1.) (2.).

(1.) *13 eksperter skyder Grønlands drøm om selvstændighed i sænk* (Politiken, 23.01.2014)

(2.) *Eksperter skyder Grønlands drøm om selvstændighed i sænk* (Information, 24.01.2014)

(3.) *Drøm om selvstændighed* (Information, 25.01 2014)

Jyllands-Posten og Berlingske citerer DF's ordfører Søren Espersens udtalelse, som en direkte opfordring at kvitte en tale om selvstændighed i titlen: *DF til Grønland: Drop nu drømmen om løsrivelse* (Jyllands-Posten, Ekstra Bladet, 24.01.2014) efter offentliggørelsen af rapporten. Begge artikler baserer på en nyhedsbureaus kopi (eng. press agency copy). Det betyder, at de baserer i meget stort omfang på den tekst, aviser får fra

nyhedsbureauet. I begge tekster italesættes den grønlandske selvstændighed som meget urealistisk gennem sammenligningen med en *drøm at vinde i lotto*, og talen om *de fuldstændig fantasifulde drømme om selvstændighed* (Jyllands-Posten, Ekstra Bladet, 24.01.2014).

Udtalelsen *i min levetid* blev citeret i den ovenstående kontekst af Information og Politiken (Politiken, 23.01.2014, Information, 25.01.2014). Hammond kommenterede resultater af *Til Gavn for Grønland* rapporten ved at sige: ***mit største politiske mål er fortsat at se et selvstændigt Grønland i min levetid***. Det betragter, jeg som en strategi. Hun distancerer sig ikke fra sit politiske kendemærke, men tværtimod udtrykker en stor tilslutning til sit politiske mål. Det kan have til formål at fremstå for vælgerne som en pålidelig politiker med et klart mål, som hun ikke ændrer på.

I den overstående del har jeg gennem analysen af transitiviteten, nominaliseringer, ordvalget og de intertekstuelle kæder afdækket de mulige politiske (og dermed også ideologiske) motivationer, som står bag Hammonds diskursive praksisser. Mangel på nominalisationer og italesættelse af processen af Grønlands opnåelse af selvstændighed som en intransitiv materiel proces i hvilken Hammond er en eksplicit agent har funktion at vise Hammonds store engagement i realisation af det politiske mål. Det kan hermed ses som et forsøg på at få vælgere til at tro på, at hun er en politiker som engagerer sig i realisation af det politiske mål. Den ideologiske effekt er understøttet gennem ordvalget. Brug af personligt pronomener jeg, de possessive pronomener min/mit og adjektivet *personligt* og valgt modalitet (modalverber vil og will) viser den store tilslutning til det udtrykte politiske mål. Endvidere kan den jævnlige forekomst af udtrykket *i min levetid* betragtes som et element af de intertekstuelle kæder i medietekster og være et bevis på, at Hammonds politiske vision forbindes tæt med hendes identitet som politiker, så det ideologiske formål bag omtalte diskursive praksisser kan ses som effektivt. Hendes brug af

den omtalte ytring som et element af den intertekstuelle kæde, i forbindelse med offentliggørelsen af rapporten *Til Gavn for Grønland* og de danske mediers reaktion på den, bekræfter at selvstændighedsdiskurs, spiller en betydningsfuld rolle i Hammonds politiske strategi.

3.3. Selvstændighed handler ikke bare om kroner

Op til valget i 2013 kunne man bemærke en forskel på måden, hvorpå selvstændighed italesættes af ledere af de største partier: Selvstyrets formand Kuupik Kleist og oppositions leder Aleqa Hammond. Kleist nævner den økonomiske selvstændighed som det udelukkende politiske mål med hensyn til Grønlands selvstændighed: *Min regering er fokuseret på at gøre Grønland selvstændigt økonomisk frem for at gå og fortælle danskerne, at den og den dag bliver vi selvstændige* (Politiken, 9.03.2013). I modsætning til Kleists italesættelse af selvstændighed, som økonomisk selvåbenhed, udtrykker Aleqa Hammond holdningen, at den økonomiske selvåbenhed ikke nødvendigvis er den eneste vej til selvstændighed: *Den næste store forhandling med Danmark bliver om vores selvstændighed. Mange tror, vi kun kan opnå det, hvis vi ikke oplever dårligere økonomiske kår, men selvstændighed handler ikke bare om kroner og øre* (ibid.). Denne position skaber en mulighed for den nye selvstændighedsdiskurs, som jeg vil undersøge nærmere i den følgende sektion.

3.4. Selvstændighed som resultatet af en mental proces

I Hammonds udtalelse: *Selvstændighed skal plantes i vores hjerter, i vores tankegang og handlinger i hverdagen* (Kvininfo.dk, 2010) henviser selvstændighedens betydning ikke længere til den juridiske eller økonomiske selvåbenhed af landet, men den bliver til en slags universel (åndelig) værdi, som ytringen *Vi er på vej til at implementere ånden i Selvstyret – nemlig at tage skridtene hen imod at Grønland kan blive en stat*

italesætter (Nordic Labour Journal, 15.04.2013). I det første eksempel overtaler tekstproducenten tekstmodtagere til at acceptere den ovennævnte værdi ved brug af deontisk modalitet, fordi modalverbet *skal* udtrykker krav (Palmer 2001, s.7). For at opnå en bedre ideologisk effekt, interPELLerer Hammond sig selv som et ideologisk subjekt som et medlem af samfundet ved at bruge det inklusive pronomen *vi* og possessive pronomen *vores*, som bliver gentaget to gange i træk. Det kan man, efter min mening, fortolke som et forsøg på at skabe en tæt social relation mellem Hammond og tekstmodtagerne. Betydningen af ordet *plantes* præsупponerer en videre udvikling, så ytringer præsупponerer at samfundets ønske om selvstændighed bliver større, fordi man planter en plante for at få den til at vokse.

For at åbne selvstændighedsdiskursen for nye artikulationer, distancerer tekstproducenten sig selv fra den økonomiske (materielle) dimension af samfundets organisation i andre udtalelser og fokuserer på det åndelige (immaterielle) aspekt af denne, for eksempel når hun ytrer sig om *velfærd* i udtalelserne: *Der er alt for stor fokus på materiel velfærd og det (er) snarere åndelig end økonomisk velfærd, der er brug for* (Kvininfo.dk, 2010). Den nødvendige økonomiske vækst og den økonomiske velfærd var forudsætningerne for den økonomiske selvårenhed. Det var den dominerende artikulation af selvstændighedsdiskurs før 2013, som jeg har belyst før i dette speciale. Som det fremgår af Hammonds udtalelser er den økonomiske velfærd ikke nødvendigvis en forudsætning for selvstændigheden, fordi det er den åndelige velfærd, der skaber grundsten til den nye artikulation af selvstændighedsdiskursen.

Hammond italesætter den nye selvstændighedsdiskurs, som produktet af *et folks mentale frigørelsesproces* (Arbejdsliv i Norden, 15.04.2013). Processen italesættes, som en del af en nationsbygning proces, når hun taler om: *opbygningen af en nation på det mentale niveau* (ibid.). I andre udtalelser interPELLerer Hammond sig selv som en motor for

nation building processen: *Jeg tænker og handler som en leder af et selvstændigt land. Jeg laver nation building og alt muligt andet. Ønsket om selvstændighed er stærkt stigende (...) (Weekendavisen, 17.11.2013, Information, 18.11.2013).* Analysen af transitivitet viser igen, at Hammond præsenterer sig selv i sætningen som en agent af handlingen i materiel proces. Det er hende, der *laver nation building og alt andet og handler som en leder af selvstændigt land* (Weekendavisen, 17.11.2013, Information, 18.11.2013). Analysen af logisk sammenhæng peger også på, at hendes handlinger resulterer i folkets naturligt stigende ønske om selvstændighed. Det tolker jeg som en strategi for at vise en stor rolle, som Hammond spiller i processen, og forudsætningen for at hun er en effektiv politiker, fordi hendes handlinger giver resultater. Tekstmodtagere præsenteres som de mennesker med det samme ønsker som hende.

Ved analysen af Hammonds italesættelser af selvstændighed og ordenes betydning kan man sige, at Hammonds italesætter selvstændighed på en ny måde nemlig som en mental proces.

For at åbne selvstændighedsdiskurs for den nye artikulation italesætter hun også velfærden, der altid har været tæt forbundet med karakteristik af selvstændigt Grønland, som en immateriel værdi. Det tolker jeg som distancering fra selvstændighed forstået som økonomisk selvårenhed, der var den dominerende diskurs i perioden omkring råstofdebatten. Interpellationen af ideologisk subjekt, og brugen af inklusive pronominer *vi* og *vores* har relationel funktion og har også til formål at danne en tæt og lige relation mellem Hammond og tekstmodtagere. De ovenstående diskursive praksisser samt brug af deontisk modalitet har til formål at få vælgerbefolkning til at acceptere den nye artikulation af selvstændighedsdiskurs. Analysen af logisk sammenhæng samt transitiviteten bekræfter den ideologiske effekt, som peger på, at Hammond viser øget ønske af om selvstændighed blandt det grønlandske folk som natural konsekvens af hendes handlinger. Alle de

ovenstående diskursive praksisser har til formål at få befolkning til at acceptere den nye selvstændigheds betydning som common sense og har identitets rolle i at præsentere Hammond som en effektiv politiker, hvilket jeg betragter som en ideologisk påvirkning .

3.5. Forsoningsprocessen som en løsning på de sociale problemer

Forsoningsprocessen italesættes som en del af frigørelsesprocessen. Hammond udtrykker det i udtalelser *forsoningsproces er vigtig i en tid, hvor Grønland er i gang med at frigøre sig fra Danmark og på langt sigt bliver en helt selvstændigt nation og Det handler ikke om en krig mellem to lande eller en befrielse. Men om forsoning, forståelse og respekt for de ønsker, man har som folk.* (Nordic Labour Journal, 15.04.2013). Ifølge Den Danske Ordbog betyder ordet forsoning *etablering af et venskabeligt forhold til en tidligere fjende eller modstander* (Den Danske Ordbog, 2015). I Hammonds udtalelser er den danske kolonisation præsenteret diskursivt, som en årsag til de sociale problemer i Grønland. Analysen af en logisk sammenhæng peger på at den nedenstående udtalelse kan fortolkes som en præsupposition for, at kolonisationen er en årsag til en høj selvmordsrate og en del andre sociale problemer så som misbrug af stoffer og seksuelle overgreb i Grønland.

Meget er fantastisk. Men der er også sket meget, som har kostet mange liv. Vi har en meget høj selvmordsrate, som man skal tage seriøst og forsøge at få knækket. Vi har brug for at få afdækket og afklaret mange ting i et samfund, som har været koloniseret. Vi har problemer med misbrug af alkohol og hash og seksuelt misbrug. Det har alt sammen en årsag (Formanden for Naalakkersuisut Aleqa Hammands åbningstale ved Inatsisartuts efterårssamling, 2014)

I det følgende eksempel siger Hammond tydeligt, at de sociale problemer er det *direkte* resultat af koloniseringen.

Naalakkersuisut har dog også øje for, at der hos det grønlandske folk findes store sociale problemer. De problemer opstod ikke af sig selv. Mange problemer er vi som folk selv skyld i. Mens der er andre ganske alvorlige problemer og effekter, som er direkte konsekvenser af kolonitiden og følgere derfra. Herunder findes der en række emner, som jeg har nævnt, hvor vi finder tabuer, som vi på respektfuld vis er nødt til at tale om. Forsoningskommissionen er en anerkendelse af dette (Sermitsiaq, 20.02.2014).

Ytringen henviser til den fælles viden om, at der er tale om den danske kolonisation. Det kan have til formål at fremstille kolonisationen som en årsag til de nuværende sociale problemer og samtidig vise Naalakkersuisut som ikke ansvarlig for den dårlige sociale situation i nutidens Grønland. Årsagen til de sociale problemer ligger enten i det grønlandske folk eller kolonisationen. Problemer, som kolonisation er en årsag til bliver betegnet som *ganske alvorlige problemer*. Endvidere bruger hun inklusivt pronomen *vi* som har den relationelle rolle i konstruktionen af det sociale forhold i hvilket hun er et lige medlem af samfundet. Det kan have til formål at vise, at Hammond kender grønlanderes problemer godt.

Hammond italesætter forsoningsprocessen som en løsning på de sociale problemer i Grønland og en kilde til det grønlandske folks styrke (1.)(2.)(3). I ytringen (1.) bliver forsoningen præsenteret som et *ståsted (...)* på vej til *selvstændighed*. Betydningen af ordet *ståsted* peger på en mentale tilstand, fordi ifølge orbogsdefinitionen, er et ståsted et *åndeligt udgangspunkt hvorfra man forholder sig og tager stilling til situationer og forhold* (Den Danske Ordbog, 2015). Det grønlandske folk må opnå det for at blive i stand til at

udvikle sig som nation (*tager næst skridt som folk*). Derudover bliver processen præsenteret som det næste *den næste naturlige skridt*. Det kan tjene en ideologisk effekt, da brugen af vurderingsadjektivet *naturlig* legitimerer processen. Den vises som en naturlig orden, og ikke en menneskelig intervention. Forsoningsprocessen bliver præsenteret diskursivt ikke kun som kilden til styrke for hele samfundet, men også for de enkelte borgere, der, som følge af processen, kan forbedre deres personlige liv, fordi de *kan tage magten over deres liv* (4.).

(1.) [om forsoning] (...) *Men det er vigtig, at ser på, hvor vores styrke ligger.*

Hvad der er vores ståsted i vores arbejde på vej mod selvstændighed (Weekendavisen, 10-16.01.2014).

(2.) *Forsoningskommissionen skal få os til at finde styrke* (Weekendavisen, 10.01.2014).

(3.) *Til vi kan komme videre og se tilbage på forsoningsprocessen og anerkende den som skelsættende og styrkende periode i vort lands og folks historie* (Nytårstale, 2014).

(4.) *Forsoning er derfor det næste naturlige skridt. Forsoning med fortiden, med begivenhederne og forholdene i mellem befolkningsgrupperne og med os selv. Vi må nu sætte os selv i centrum i vort eget land, og tage de næst skridt som folk. Så endnu flere borgere selv kan tage magten over deres eget liv og bidrage positivt til vort samfund* (Nytårstale, 2014, Sermitsiaq AG, 2.01.2014).

Sammenfattende kan man sige at, Hammond gennem de diskursive praksisser støtter sit politiske projekt nemlig nedsættelsen af forsoningskommission, gennem den ideationelle funktion af diskurs. Analysen af den logiske sammenhæng peger på, at hun italesætter kolonisationen som en årsag til de sociale problemer i Grønland og samtidig italesætter forsoningsprocessen som en løsning på disse problemer. Analysen af ordvalget

og ordenes betydning viser, at hun legitimerer forsoningsprocessen og dermed Siumuts politisk projekt ved at vise den som positiv (*styrkende*) for den grønlandske nation. Samtidig spiller Hammonds diskurs også identitets rolle ved at konstruere identiteten af en politiker, der både kender folkets problemer årsag til dem og vej ud af dem.

3.6. Identitetsdiskurs og den sociale praksis

I det sidste afsnit har jeg belyst, at Hammond præsenterer forsoningen som den styrkende proces og en løsning på de sociale problemer i Grønland. Jeg vil pege på at, forsoningsprocessen italesættes som den styrkende proces for den grønlandske nation, fordi den spiller en vigtig rolle i skabelsen af den grønlandske identitet. Hammond udtrykker det ved at karakterisere forsoningsprocessen som vigtig for den grønlandske nation og for dens *selvopfattelse*:

Forskningsspørgsmålet er af stor betydning for os som det grønlandske folk. Jeg gjorde mine kolleger opmærksom på, at forsoning ikke nødvendigvis drejer sig om forholdet mellem Grønland og Danmark, men ligeså meget om os som folk. Der har været andre folkeslag henover vores land og liv, som stadigvæk i dag har betydning for vores selvopfattelse (KNR, 28.08.2013).

Hammond gør også tydeligt, at hendes udtalelser skal ikke betragtes som en nationalistisk diskurs, men som identitet diskurs: *Jeg er ikke nationalist. Vores ønske om at fremme det grønlandske sprog skal ikke betragtes som noget nationalistisk. Det skal betragtes som et naturligt ønske om at styrke det grønlandske identitet* (Kristeligt Dagblad, 18.04.2013). Det er en ren henvisning til en meget omtalt artikel af lederen af Canadiske Studier på Århus Universitet Michael Böss, hvor forfatteren kritiserer Hammonds udtalelser for at være et udtryk for *småracistisk etno-nationalisme* (Kristelig

Dagblad, 4.04.2013). De omtalte udtalelser: *Vi er ikke danskere, vi ser ikke ud som danskere, vi tænker ikke som danskere* (Kvinfo, 26.10.2013) og *Jeg føler mig ikke hjemme i Danmark. Mentalt og personligt er jeg så udansk, som man overhovedet kan være* (Weekendavisen 15.03.2013) blev også kritiseret af ham før i en meget lignende artikel for Berlingske *På vej mod et racerent Grønland?* (Berlingske, 21.03.2013).

Den identitetsskabende role af forsoningsprocessen skal realisere sig gennem historieskrivningen. I sin nytårstalen taler Hammond om en *forsoning med historien* (Nytårstalen, 2014). Revisionen af landets koloniale historie er et grundlæggende arbejde for Forsoningskommissionen (Grønlands Forsoningskommissionens hjemmeside).

På Forsoningskommissionens hjemmeside figurerer kommissionen også som den *historiske forsoningskommission*.

På det sociale niveau blev forsoningsprocessen en realitet, da initiativet til forsoningsprocessen blev det sidste punkt i koalitionsaftalen ved udformningen af Siumuts styrende regering i 2013 (Koalitionsaftale 2013, s.13). Forsoningskommissionen og kommissionens medlemmer blev udvalgt af Naalakkersuisut 14. juni 2014, og et kommissorium om kommissionens formål og arbejde blev formuleret (Naalakkersuisut Kommissorium 2014, s.1). Kommissionens formål er at *indsamle viden og arbejde målrettet ud fra to overordnede indfaldsvinkler: a) Interne sociologiske problemstillinger b) Historisk udvikling og kulturel interaktion i Grønland samt mellem Grønland og Danmark* (Grønlands Forsoningskommissionens hjemmeside, 2015). Kommissionens første ordinære møde blev holdt i Tasiilaq fra 9. til 14 oktober. Det var et møde med folket, og konklusionen af det var, at østgrønlandere og vestgrønlandere har brug for forsoning, da mange østgrønlandere *føler sig ulige behandlet og umyndiggjort af vestgrønlandere* (ibid.) Folk, der deltog i mødet, udtrykte et ønske om det østgrønlandske sprogs anerkendelse, som et sprog med samme status som det vestgrønlandske, der er det officielle sprog og

undervisningssprog i Grønland (Doraid 2014, s.47). Endvidere begyndte kommissionen på et forskningsprojekt i Tasiilaq og oprettede en lokal gruppe *som vil arbejde videre med forsoning* (Naalakkersuisut hjemmeside, 2014). Kommissionen skal aflevere en årsrapport. Afslutningen på kommissionens arbejde er fastslået til inden udgangen af 2017 med en mulighed for forlængelse efter Naalakkersuisuts vurdering af en anmodning om forlængelse af arbejdet (Naalakkersuisut Kommissorium 2014, s.2).

Det grønlandske sprog italesættes som det andet vigtige element af den grønlandske identitet. Hammond udtrykker det i ytringen: *Det [det grønlandske sprog] er naturlig ting for opbyggelsen af den grønlandske selvforståelse* (Kristelig Dagblad, 18.04.2013). Det at fremme det grønlandske sprog, set som en del af den grønlandske identitet, står i en overensstemmelse med Siumuts politiske program, der siger: *Vores Grønlandske sprog er, og skal altid være hovedsproget i Grønland. I dagens Grønland har vores sprog meget stor betydning for vores identitet, kulturel identitet* (Siumuts Principprogram 2001, s.16) og *Kalaallit Nunaat skal ledes på baggrund af vort eget sprog - kalaallisut - som det officielle sprog* (Siumuts Principprogram 2014, s.31.). Det politiske mål manifesterer sig på det sociale niveau, fordi Siumuts medlemmer taler udelukkende grønlandsk i Landstingssalen [4]. Hammond taler om det, for at give bevis på, at Siumuter gør hvad de lover at gøre, så de fremtræder som mere pålidelige *Vi har for eksempel besluttet, at der udelukkende skal tales grønlandsk i Landstinget* (Kristeligt Dagblad, 18.04.2013).

Sproget som en vigtig del af identitetsdiskursen bliver præsenteret diskursivt som en fundamental forudsætning for samfundsudviklingen: (...) *sproget er et særdeles vigtigt og bærende element, der blev anerkendt ved selvstyrets indførelse. Det er en grundlæggende del af vor identitet, som er en fundamental byggesten i vor samfundsudvikling fremad, som blev anerkendt* (Aleqa Hammonds Tale ved Folkets og kulturens dag, 21.06.2014). Identitetsdiskursen som en del af selvstændighedsdiskursen, baserer sig på, at den

grønlandske identitet defineres ud fra distancetagen til det som er dansk. For eksempel, konsekvensen af en svækkelse af den danske sprogs indflydelse er, at det grønlandske sprog bliver mere betydningsfuldt. Det resulterer i en styrkelse af den grønlandske nationale identitet og markerer endnu et skridt videre på vej mod selvstændighed, forstået som den mentale proces. Det ovennævnte fremgår af analysen af den logiske sammenhæng og Hammond italesætter det ovennævnte i eksemplet: *Ønsket om selvstændighed er stærkt stigende, og det danske sprog ændrer i disse år status* (Sermitsiaq AG, Information, 18.11.2013).

Distancering fra det danske i opbygningen af den grønlandske identitet observerer jeg også som ideologisk effekt i debatten om revideringen af de grønlandske flagdage.

Naalakkersuisut vil derfor i den nærmere fremtid igangsætte arbejdet med at se på og diskutere hvilke dage vi officielt flager. Der er grønlandske mærkedage, som vi kan blive bedre til at markere. Og omvendt gamle flagdage, der måske ikke siger det grønlandske folk så meget. Vi glæder os til at igangsætte dette arbejde og påbegynde debatten (Folkets og kulturens dag, Formanden for Naalakkersuisut, Aleqa Hammonds Tale, 21. 06.2014)

Vendingen *gamle flagdage* italesætter de dage, som blev præciseret i Hjemmestyrets cirkulære om flagedage den 21. juni 1985 (Adriandsen 2003, s. 402). De dage grønlændere skal flage på er de kirkelige højtider og fødselsdage i kongefamilien, de grønlandske og danske nationaldage. Der er flere danske end grønlandske nationaldage, som er flagedage (ibid.). Der er en klar modsætning mellem de gamle flagdage og de grønlandske mærkedage i ytringen: *der er grønlandske mærkedage, (...) Og omvendt gamle flagdage(...)* (Folkets og kulturens dag, Formanden for Naalakkersuisut, Aleqa Hammonds Tale, 21. 06.2014). Jeg betragter det som en dykotomi mellem det grønlandske og det ikke

grønlandske (danske) og en henvisning til fælles viden om, at de *gamle flagdages* betydning i tekstens fortolkning er de dage, som gælder de danske nationaldage, der er flagdage i Grønland (ibid.). De danske nationaldage er de dage, som Hammond henviser til som *flagedage, der måske ikke siger det grønlandske folk så meget* (ibid.). Endvidere ved brug af adjektivet *gamle* forudsætter sætningen eksistensen af de nye flagdage. Det ser jeg som en manipulation af, at resultatet af debatten vil være en fastslåelse af de nye flagdage, som vil være mere grønlandske og på grund af det skal sige det grønlandske folk meget. Indførelsen af det grønlandske flag i 1985 blev fortolket som et *udtryk for en kulturel og politisk distancering fra Danmark* (..)(ibid., s.403). Jeg tolker Hammonds udtalelse, som det næste skridt mod at lægge afstand til det danske i opbyggelsen af den grønlandske identitet.

I dette afsnit, peger jeg på at, den grønlandske identitetsdiskursen er det centrale element i Hammonds nye artikulation af selvstændighedsdiskursen. I Hammonds udtalelser konstrueres den grønlandske identitetsskabelse gennem en revidering af kolonihistorie og en afstandstagen til det som er dansk, nemlig det danske sprog og de nationale symboler, med de–danske mærkedage som et godt eksempel på. I skabelse af den grønlandske identitet konstrueres Danmark som *den anden*, noget som det grønlandske folk skal distancere sig fra for at definere deres egen identitet i indenrigsdebatten. Identitetsdiskursen i Hammonds diskursive praksisser har til formål at støtte italesættelse af Siumuts politiske projekter som positive for det grønlandske folk. Endvidere har jeg belyst at både Hammonds identitetsdiskurs og selvstændighedsdiskurs realiserer sig på det sociale praksis niveau i Siumuts praksisser at tale udelukkende dansk i Landstinget⁴. Mere betydningsfuld position af det grønlandske sprog kan man se som et bevis på forandring på det sociale niveau. Forsoningskommissionens nedsættelse og virken ser jeg som den centrale manifestation af Hammonds selvstændighedsdiskursens indflydelse på det

sociale. Endvidere kan debatten om revidering af flagdage også påvirke forandring af sociale praksisser i fremtiden, hvis grønlændere beslutter sig for at revidere faldage.

3.7. Selvstændighed i udenrigspolitikken

Selvstændighedsdiskursen og hermed den grønlandske identitetsdiskurs er også tilstedeværende i Hammonds taler på de internationale fora. I dette afsnit vil jeg undersøge Hammonds udenrige politiske diskurs og politisk formål med de diskursive praksisser i udlandet.

I talen under efteråret sessionen af Nordisk Råd i 2013 karakteriserer Hammond den grønlandske nation som *arktisk* ved at sige: ***vi - som udgangspunkt - er et arktisk folk. Og ikke et nordisk folk*** (Nordisk Råd 26 session A. Hammonds tale, 2013). Gennem den ovenstående henvisningsstrategi konstrueres den grønlandske identitet gennem modsætning til det nordiske. I talen gør hun opmærksom på, at Grønland blev koloniseret og udtrykker en præsupposition, at nordiske lande også skal betragtes som kolonimagten, og hermed konstruerer den *anden*.

Den nordiske bosættelse i Grønland med direkte betydning for vor tid var jo først af blivende karakter i anden omgang. Historien med Hans Egede kender vi alle sammen. Der er noget med Norge! (ibid.).

Forsoingsporcessen præsenterer hun som det vigtigste indenrigspolitiske formål, også i udlandet: *En af min regerings vigtigste projektet for at sikre en i alle henseender bæredygtig udvikling på vej mod vores selvstændighed er forsoning!* (ibid.). Ytringen italesætter forsoningsprocessens formål at resultere i samfundsudviklingen og selvstændigheden. Det står i overensstemmelse med selvstændighedsdiskursen på den

indenrigspolitiske arena, som jeg har gjort rede for i denne undersøgelse før, på grund af de identiske italesættelser af resultater af processen.

På Nordisk Råds sessionen taler hun som en leder af Grønland og ikke som en privat person. På trods af det bruger hun privat samtales genre i den officielle tale, idet tekstproducenten udtrykker sin personlige mening og taler om sin personlige erfaring: *Er det nu så mærkeligt. Jeg synes det ikke. For mig er forudsætningen for at kunne deltage i en ligeværdig dialog med gode naboer og folk fra andre lande, at jeg har orden i mit eget sind. Sådan er det også med et folk* (ibid.). Genren af en privat samtale inden for diskursorden af det internationale politiske forhandlinger bliver brugt for at skabe en mere intim relation til tekstmodtagerne. Endvidere peger analysen af modalitet på, at der er tekstproducentens perspektiv, som er præsenteret i ytringen, som verbet *synes* formidler. Det understøtter den omtalte konstruktion af relationen som intim. Tekstproducentens erfaring bliver præsenteret som noget universelt, som også er sandt og gældende i tilfælde af folk som helhed, i dette tilfælde en hel nation (*Sådan er det også med et folk*), hvilket ser jeg som en klar manipulation. Teksten kan blive fortolket idenfor for diskursorden af det internationale politiske forhandlinger og i dette lys tolker jeg denne private fortælling som en metafor. I min metafor tolkning blev aktører på den internationale politiske arena erstattet med de private personer. På denne måde er der tale om Grønland (*jeg-grønlands statsminister*) og statens udenrigspolitik (*dialog*) med hensyn til sandsynligvis nordiske lade (*gode naboer*) og andre lande (*folk fra andre lande*). Forsoningsprocessen (som resulterer i *orden i sind*) italesættes som en forudsætning for Grønlands samarbejde med de nordiske lande og også andre lande. Forsoningen skal være betingelse for det politiske samarbejde, som er præget af et ligeværdigt forhold mellem lande. Det er en præsupposition for at Grønland skulle blive en ligeværdig partner i dette forhold.

Analysen af ordenes betydning og ordvalget viser, at i beskrivelsen af samarbejde mellem de nordiske lande henviser sig hun til de skandinaviske lande stereotype, demokratiske værdier som *tillid, respekt, ligeværdighed, dialog i respekt for hinanden* (ibid.). Ved analysen af en logisk sammenhæng af teksten, kan man se, at teksten forudsætter at, det nordiske samarbejde ikke kan blive præget af *ligeværdig dialog og respekt for hinanden*, når Grønland ikke er en lige partner i dette samarbejde. Tekstproducenten gør det klart, når hun taler om Grønlands ønske om opnåelse af fuld medlemskab i Nordisk Råd: *Vores vision for det nordisk samarbejde indeholder selvfølgelig også det sidste afgørende skridt – at vi - Grønland - går over til fuldt medlemskab* (ibid.). Talen slutter med overbevisning om, at inkluderingen af de selvstyrende lande i det nordiske samarbejde *vil være en gevinst for alle parter* (ibid.), hvilket er en manipulation, fordi den præsupponerer at de selvstyrende lande, herunder Grønland skal opnå et fuldt medlemskab i fremtiden.

Grønland har ikke opnået et fuldt medlemskab i Nordisk Råd, og landet deltager i Nordisk Råds arbejde på hidtidige vilkår, ligesom de øvrige selvstyrende lande. De grønlandske repræsentanter kan deltage i Rådets arbejde, men de kan ikke stemme (Helsingfor Aftale art. 49). Derfor er talenes konsekvenser ikke meget synlige på det sociale praksis niveau. Talen kan dog være en begyndelsen på Grønlands øgede synlighed internationalt og måske et udgangspunkt for opnåelse af det fulde medlemskab i Nordisk Råd i fremtiden.

Selvstændighedsdiskursens realisation i form af sociale praksis i uderigspolitikken er mere tydeligt i Aleqa Hammonds boykotten af Arktisk Råd. Den grønlandske formand for Grønlands Landsstyre deltog ikke i Arktisk Råds ministermøde i Kiruna 15. maj 2013 (Naalakkersuisut Udenrigspolitisk Redegørelse, 2013). Boykotten var en protest mod ekskludering af Grønland og Færøerne fra de uformelle møder, *hvor beslutninger træffes*

og forhandlinger finder sted i Arktisk Råd under det svenske formandskab (ibid.). Derudover var den et udtryk for utilfredsheden, at det svenske formandskab umuliggør landets aktiv medvirken i Rådets arbejde, ved at nødsage Grønland at indgå som en del af Kongeriget Danmarks delegation (ibid.). Efter beslutningen om boykotten blev truffet udtrykte Hammond sit ønske om, at Grønland bør deltage som en ligeværdig part af rigfælleskebet, på lige fod med Danmark i beslutningsprocessen i Arktisk Råd:

(1.) Vi mener, det er af stor betydning for Grønlands befolkning og det grønlandske samfund, at vi er direkte med i forhandlingerne om forholdene i Grønland. Arbejdet i Arktisk Råd er meget vigtigt for os, og vi vil ikke nøjes med at være med på sidelinjen. Indtil det accepteres, at vi kommer med, sætter vi arbejdet i Arktisk Råd i bero. (Sermitsiaq AG, 14.05.2013, Berlingske 15.05.2013).

(2.) Vi vil sidde med ved bordet, når der forhandles om vores forhold (Sermitsiaq AG, 14.05.2013, Berlingske, 15.05.2013).

(3.) Vi vil være med det sted, hvor beslutningerne, som har betydning for vor dagligdag, træffes. Og det vil sige ved forhandlingsbordet, hvor ministrene mødes (Sermitsiaq AG, 14.05.2013).

Den grønlandske position i Arktisk Råds samarbejde italesætter, hun som repræsentation uden en reel indflydelse: *Det er ikke nok for Grønland at få lov til at spise pindemadder med de øvrige landes politikere, smile venligt og være kransekagefigurer.* Samarbejdet blev genoptaget 16. august 2013. Hammonds (Naalakkersuisut, 16.08.2013). Boykotten havde til formål at øge synligheden af Grønland på de internationale forum, og give et klart budskab i hjemlandet, at formanden for Naalakkersuisut kæmper for at Grønland bliver betragtet som selvstændigt land i udlandet. Den retorik, som hun anvender

til at kommentere sin beslutning om at stoppe boykotten er lignende til selvstændighedsdiskurs indenrigs, som jeg har beskrevet i denne opgave før. Ligesom forsoningsprocessen resulterer Hammonds udenrigspolitik i styrkelse, men ikke som det var i tilfældet af forsoningen – af den grønlandske nation, men styrkelse af landets position internationalt: *Grønland er kommet styrket ud af boykotten af Arktisk Råd* (Sermitsiaq AG, 20.08.2013) og *Det er en væsentlig styrkelse af Grønlands muligheder for at deltage i det arktiske samarbejde, at Grønland igen sikres retten til at deltage i alle møder i Arktisk* (Naalakkersuisut hjemmeside, Politiken, BT, DR.dk, Sermitsiaq, 19.08.2013). Valget af ordene *styrkelse* og *styrke* understøtter ideologisk effekt, med at få tekstmodtager overbevist at hendes politiske handlinger vil have positive resultater for den grønlandske nation. Endvidere ved hjælp af den udvalgte modalitet (valget af modalverbum *vil*) og personligt pronomen *jeg* udtrykker tekstproducenten endvidere et personligt engagement i en realisering af det politiske mål, for at styrke Grønlands position og muliggøre at landet blive en selvstændig aktør i internationale fora. *Jeg vil fortsat kæmpe for, at Grønland altid selv kan forhandle, hvor vi har muligheden for det. Det er vigtigt, at der er en stærk officiel grønlandsk stemme i det internationale samarbejde* (Sermitsiaq AG, 20.08.2013).

Opsummerende kan man sige, at Aleqa Hammonds diskursive praksisser udenrigs i forbindelse med Grønlands udenrigspolitik har til formål at legitimere og understøtte Siumuts politiske indenrigs projekt om nedsættelse af forsoningskommission. Hammonds diskursive praksisser i konteksten af samarbejde i Nordisk Råd og Arktisk Råds har det ideationelle formål at konstruere Grønland diskursivt som et land, der kan og vil deltage i internationale beslutningsprocesser på lige fod med de selvstændige lande. De skal dermed skabe mental konstruktion af Grønland som en selvstændig aktør på det internationale plan. Betydningskonstruktionen af Grønland betragtet som et selvstændigt land, understøttes ved henvisningsstrategi at vise landet om et *arktisk og ikke nordisk, dansk*

land, hvilket har til formål at distancere sig fra den hidtidige konstruktion af Grønland som politisk aktør, som bliver repræsenteret af Danmark. Ordvalget, ordenes betydning, metaforer i talalesættelser af nordisk samarbejde har ideationelt formål at vise nordisk samarbejde, som præget af uligt magtforhold samt den sociale praksis af boykotten af Arktisk Råds møde, hvilket havde til formål en forandring af denne praksis. Forandringen af sociale praksis kan manifestere sig i forandringen af relationer mellem de andre internationale politiske aktører og Grønland og og forandring af den sociale struktur i disse institutioner ved Grønlands opnåelse af fuld medlemskab og stemmeret i dem. De omtalte forandringer ser jeg som et politisk formål med Hammonds diskursive praksisser.

3.8. Diskursive konstruktioner af sociale relationer og identitet

I dette kapitel vil jeg belyse ideologiske formål med en selvbiografisk genre og henvisningsstrategier i Hammonds diskursive praksis. Jeg vil pege på, at den selvbiografiske genre er et vigtigt element i Hammonds diskursive praksisser. Den selvbiografiske genre definerer jeg som en diskursiv praksis at tale om eget liv, for eksempel om begivenheder tekstproducenten har været vidne til, om egne erfaringer, holdninger eller evolutionen af holdninger i eget liv. Den selvbiografiske genre i Hammonds diskursive praksisser er et tit tilstedeværende element i genre kæder. En genre kæde er en række af genrer inden for en kommunikativ begivenhed. Jeg vil undersøge den selvbiografiske genre i Hammonds diskursive praksisser, for det kan være et vigtigt instrument i hendes politiske diskursive strategi.

I de politiske taler og interviewes referer Aleqa Hammond tit til sin egen biografi. Det er en måde at konstruere identiteten på. Det at give oplysninger om sig selv, som en person og ikke kun en politiker, kan være en strategi for manipulation, der har til formål at

vinde godkendelse blandt vælgerbefolkningen, som kan være mere tilbøjelig til at blive overbevist af en person, som de kender bedre.

Køn spiller en fremtrædende rolle i konstruktionen af identiteten. I udtalelsen til Kvininfo Webmagasinet, beskriver Hammond sin families reaktion på hendes egen fødsel: *Alle havde strikket blå, min mor havde grædt og grædt i dagevis* (Kvininfo, 26.10.2010). Artiklen beskriver, at grunden til familiens skuffelse var Hammonds køn. Fortællingen har til formål at vække følelser hos tekstmodtagere og dermed spiller den en relationel rolle ved at bestemme relationen med tekstmodtagere som meget intim. Udtalelsen har også til formål at skabe grundsten til Hammonds selvbiografiske historie i hvilken hun præsenterer sig selv som et symbol på forandringer i det grønlandske samfund. Da hun blev valgt som formand for Naalakkersuisut, citerede man udtalelsen i Information (12.03.2013), Politiken (13.03.2013) og på DR.dk hjemmeside (13.03.2013). Det, at medietekster trækker på teksterne produceret af en politiker i form af intertekstualitet, som tilfældet er her, er et bevis på, at ved hjælp af den selvbiografiske genre Hammond inkorporerer sin egen politiske diskurs i mediediskurstype med succes. Det skaber mulighed for at konstruere egen identitet ved hjælp af medietekster og skabe relationer med tekstmodtagere af medietekster. Det kan være udtryk for en manipulation og brug af massemedier til eget politisk formål.

Ved analysen af navngivning i artiklerne kan man se, at Aleqa Hammond navngives i dansksprogede netaviser for sin position i den sociale (politiske) struktur, nemlig som *regeringsleder, landsstyreformand, regeringschef*. Denne reference bliver i de fleste tilfælde (især i begyndelsen af embedsperiode) suppleret med henvisning til kønskategori ved hjælp af adjektivet kvindelig, som i Sermitsiaqs eksempel: *den kvindelige landstyreformand* (Sermitsiaq AG, 12.04.2013). En præsupposition, at der var ingen formand for Grønlands Landstyre, som tilhørte denne sociale gruppe før hende, blev

italesat i avisernes henvisningsstrategier ved brug af et ordenstal *første* i mange tekster som i eksempler: *første kvindelige regeringschef* (Jylland Posten, 12.03.2013) (Politiken, 13.03.2013, (Information, 08.2014), *første kvindelige landsstyreformand* (Weekendavisen, 15.03.2013) *landets første kvindelige regeringsleder* (DR,13.03.2013), *landets første kvindelige politiske leder* (Berlingske, 27.08.2014), *første kvindelige formand for Naalakkersuisut* (KNR, 27.03.2013). Ordenstal *første* suppleret med henvisningen til køn er en navnepræsupposition, det præsupponerer at ingen person fra denne sociale gruppe (kvinder) var i denne sociale relation i den sociale struktur, nemlig på toppen af regeringen før. Det kan tolkes som italesættelse af forandring af de sociale relationer i det grønlandske samfund og kan have til formål at vise Hammond som en personificering eller en drivkraft bag disse forandringer i konstruktionen af hendes identitet.

Det interessante er, at henvisningen til kønskategori ikke er tilstedeværende i de ovenstående avisartikler i sammenhæng med skandalen omkring Hammonds misbrug af de offentlige midler og hendes tilbagetræden som partiformand og formand for Grønlands Landsstyre. I dette tilfælde bliver hun henvist til enten *som formand for Naalakkersuisut* (KNR, 13.09.2014), *den grønlandske regeringsleder* (Politiken, 01.10.2014), *den grønlandske landsstyreformand, formanden for det grønlandske landsstyre* (DR, 30.09.2014) *den grønlandske leder* (JP, 27.09.2014) (Berlingske, 27.09.2014) eller bare *Aleqa Hammond* (Politiken, 01.10.2014), (DR, 30.09.2014), (Information, 01.10.2014), (Berlingske, 27.09.2014). Det er umuligt at svare på spørgsmålet om, hvorfor køn som element af den konstruerende identitet er udelukket i dette tilfælde. Det ville være interessant at undersøge køn som et element, der konstruerer identitet i henvisningsstrategier i skandinaviske og ikke skandinaviske aviser, og se i hvilke kontekster (negative eller positive) kønshenvisningen eksisterer. Mangel på kønshenvisninger i en negativ kontekst kan måske tolkes som et udtryk for den

journalistiske praksis, der har til formål at tilfredsstille forestillet præferencer hos de skandinaviske tekstmodtagere, de er følsomme over for en politisk korrekthed i medietekster.

Hvis man undersøger hvilke træk og kvaliteter Hammond er karakteriseret med i teksten, ser man, at diskursive konstruktioner af hendes identitet baserer sig ikke på de stereotype kvindelige træk. To af titlerne i de danske netaviser: *En kvinde hugget i grønlandsk granit* (Information, 18.08.2013) og *Hun er Grønlands nye jernkvinde* (Kristelig Dagbladet, 13.03.2013) ser jeg som en henvisning til tilnavnet Jernladyen, som den sovjetiske avis Røde Stjerne i sin tid døbte den eneste britiske kvindelige regeringsleder nogensinde (Thatcher Foundation hjemmeside). Det kan tolkes som en metafor for, at en kvinde har stærke og robuste karakteregenskaber (den Danske Ordbog). Hammond bliver også ofte karakteriseret som *stolt*, for eksempel: *Aleqa Hammond er en stolt kvinde. Hun er stolt på egne vegne og på sit folks vegne, og den stolthed har hun gjort til nerven af sit politisk projekt* (Information, 18.11.2013). Endvidere blev stolthed til tema i den første sætning i en artikel i Sermitsiaq AG. Det betyder at denne egenskab har en speciel status i skabelsen af Hammonds identitet i artiklen. *Stoltheden lyste ud af formand for Naalakkersuisut Aleqa Hammond, Siumut, der med rank ryg og med bestemte klare, korte retoriske svarede på journalist og forfatter Martin Breum spørgsmål ...* (Sermitsiaq AG, 18.08.2014).

Identitetskonstruktion i den ovenstående udtalelse står i modsætning til den kønsrelaterede stereotyp, at kvinder taler meget og upræcis. Når man undersøger interdiskursivitet ser man, at den overstående tekst kan basere på hendes udtalelse: *Folk er uvante med at se en kvinde føre hård og kontant tale, og mange mener nok at kvinder generelt ikke må have sådan en ageren* (KNR, 14.01.2011), (Kristelig Dagbladet 13.03.2013). Det kan have til formål at vise Hammond i et positivt lys og modstå

eventuelle fordomme, som forbinder med en negativ opfattelse af hende som leder på grund af køn. *Role congruity theory* siger om fordomme mod kvindelige ledere, som fremgår af stereotyper om, at ledelse er noget maskulin (Eagly og Karau 2002, s.576).

I selvbiografisk genre står identitet, som er karakteriseret af køn, i modsætning til kønsspecifikke stereotyper. Et godt eksempel kan være en historie om hendes deltagelse i fangst, den ellers så klichéagtig 'mandlig' aktivitet.

Jeg har altid syntes, at langture på min fars slæde var spændende. Senere var jeg også med min bedstefar på tur både med slæde og med båd. Min mor undrede sig over, at jeg altid skulle med til alt, det var ikke så almindeligt, at piger var med på hundeslæde til fangst (Kvininfo, 26.10.2010).

Ytringen har også til formål at konstruere hendes sociale identitet gennem herkomst, altså at hun stammer fra en fangerfamilie. Det er af afgørende betydning i den politiske strategi, fordi fangererhverv og fiskeri fortsat spiller en vigtig rolle for mange mennesker fra grønlandske bygder. Ved hjælp af den selvbiografiske genre viser hun også sin tætte tilknytning til familien. I det grønlandske samfund spiller familie en stor rolle og derfor kan grønlændere også identificere sig med værdier, som hun konstruerer sin identitet på. Selv har Hammond ikke børn, så den selvbiografiske genre er en god måde at vise hendes høje vurdering af familie som et element af konstruktionen af identitet. Endvidere understreger hun den store rolle hendes bedstemor havde spillet i familien i eksempelet: *heldigvis har vi en stor familie, og ikke mindst var min bedstemor, der altid har haft en stærk rolle i familien, en uvurderlig støtte for min mor (Kvininfo, 26.10.2010), (DR.dk, 13.03.2013).* Det viser, at hendes respekt for de ældre mennesker er også et middel til at konstruere hendes identitet og relation med de ældre tekstmodtagere.

De andre kvinder er lige vigtige i Hammonds fortællinger. I en åbningstale for Naalakkersuisut inddrager hun en historie om en anden kvindelig politiker. Der er mange analogier til hvordan Hammond konstruerer sin egen identitet. Den person, som hun taler om, var også den første kvindelige politiker på sin post og hun modstod kolonimagten. Det kan også være en henvisning til tekstmodtageres viden (members resources) om, at hun også var medlem af Siumut.

*Jeg er barn af den tid, hvor det var København, der traf beslutning om, hvem der skulle bo hvorhenne i dette land. København besluttede at nedlægge bygder, og befolkningen blev koncentreret i store byer med boligblokke, som daværende Blok P. Jeg voksede op i Uummannaq, hvis fortsatte eksistens blev afgjort blandt andet af den 2 første kvinde i daværende Landsråd, Elisibannuguaq Johansen. Hun satte bremsen for planerne om at nedlægge Uummannaq, og flytte indbyggerne til Nuuk – til Blok P. Jeg oplevede generationen før mig tage initiativ til at ændre styrkeforholdet mellem den danske stat og Grønland. Jeg oplevede indførelsen af Hjemmestyret. Jeg oplevede, at vi stemte os ud af EF, og dermed selv kunne fastlægge vores fiskeripolitik. Jeg oplevede ophævelse af fødestedskriteriet. Jeg oplevede indførelse af Selvstyret og jeg oplevede overtagelsen af råstofområdet. Jeg står her og nu på denne talerstol som den **første kvinde, der er blevet Formand for Naalakkersuisut** (Åbningstale ved Formand for Naalakkersuisut, 13.09.2013)*

Elisibannuguaq Johansen og Hammonds biografier kan tolkes som fortællinger om Siumuts succeser. Elisibannuguaq Johansen italesættes som et symbol på begyndelse til samfundsmæssige forandringer i forhold til kønsligestilling og en forandring af styrkeforholdet mellem Danmark og Grønland, som hun var et instrument for på

et kommunalt niveau. Hvis man tager i betragtning members ressourcer af tekstmodtagere og dermed viden om, at Johansen var Siumuts medlem, kan teksten have ideologisk formål til at vise Siumuts indflydelse på de positive sociale forandringer i Grønland. Ved analysen af den logiske sammenhæng kan man se, at Hammonds identitet (som den næste generation) konstrueres som resultat af personlig oplevelse af disse samfundsmæssige forandringer. Det, at hun selv blev den *første kvinde, der er blevet Formand for Naalakkersuisut* er en resultat af disse forandringer. Det, at hun blev regeringschef italesættes som afslutning på kampen for den politiske ligestilling i Grønland og dermed en social forandring, der på det sociale niveau realiserede sig gennem hendes sejr i valget: *Det er blevet naturligt, at der er kvinder i Inatsisartut. Og vi kæmper ikke for at få politisk ligestilling med mændene. Det har vi fået. Og nu har kvinderne også fået den øverste politiske post. Befolkningen har sagt: Vi er klar til en kvindelig leder* (Arbejdsliv i Norden, 15.04.2013).

For at understøtte sin identitet som et symbol på forandringer af forholdet til Danmark (den mentale frigørelse) konstruerer hun den gennem sin mors fortælling.

Når jeg i dag taler med min egen mor, siger hun, at hun er glad for at have en datter som tør sætte spørgsmålstejn og tænke i nye baner. Min mors generation satte aldrig spørgsmålstejn ved, hvad Danmark gjorde. Men i min generation er det blevet naturligt uden tøven at tale frit om selvstændighed (Krogh Andersen M, Koloniale sår Weekendavisen, 10.01.2014).

Ytringen kan også have til formål at tilskrive Hammond egenskab af at være en modig kvinde, der modstår kolonimagten på det mentale niveau, som modalverbet *tør* og udtryk *sætte spørgsmål og tænke i nye baner* italesætter. Det er en meget interessant

strategi at konstruere egen identitet gennem fortælling om en anden person. Valget af personen er i dette tilfælde meget vigtigt, fordi det er en person, der på grund af den sociale relation til familieforholdet, er i tæt relation med Hammond selv. Det kan få tekstmodtagere at blive mere tilbøjelige til at tro på, at historien er sand.

Analysen i dette kapitel viser, at den selvbiografiske genre kan være en effektiv manipulationsstrategi, fordi det er svært at vurdere sandheden af selvbiografiske fortællinger. Undersøgelse af reel tekstfortolkning ville være behjælpelig med at vurdere denne virkning, men Faircloughs kritisk diskursanalyse har ikke udviklet redskaber for en effektiv undersøgelse af fortolkningspraksis. Ved hjælp af selvbiografisk genre præsenterer Hammond sig selv som et symbol på positive samfundsmæssige udviklinger i Grønland. Selvbiografisk genre har til formål at konstruere identitet og skabe relationer med tekstmodtagere og på den måde at få vælgerbefolkningen til at være mere tilbøjelig til at visetillid til hende som politiker. Hendes identitet konstrueres som symbolet på forandringer i det grønlandske samfund, fra det af kolonimagt undertrykte og diskriminerende samfund, som undervurderede kvinder, til det moderne, selvstyrende samfund med den kvindelige regeringschef i spidsen. Den selvbiografiske genre i Hammonds diskursive praksisser har til formål at belyse Siumuts positive indflydelse på disse forandringer.

Konklusion

Formålet med denne analyse har været at svare på spørgsmålet om Aleqa Hammonds diskursive praksisernes politiske formål og påvirkning af den sociale praksis. Jeg har belyst før, at der ikke er nogen klar grænse mellem de diskursive og de sociale praksisser, fordi ifølge Faircloughs teori, de diskursive praksisser også er en form for de sociale praksisser. Derfor vil jeg foreslå at præcisere diskursive og sociale praksissers definition gennem begreberne som bløde og hårde sociale praksisser. Til de bløde sociale praksisser vil jeg inkludere diskursiv konstruktion af sociale identiteter, relationer og videns- og betydningssystemer, nemlig diskursiv ideationelle, relationelle og identitetspåvirkninger på det sociale. Som de hårde sociale praksisser vil jeg definere de sociale praksisser i form af de sociale begivenheder, sociale strukturer og sociale institutioner. Resultater af min analyse vil jeg belyse ved inkludering af forskelle mellem de bløde og de hårde sociale praksisser.

Diskursens manifestation i de bløde sociale praksisser.

Det fremgår af analysen, at Aleqa Hammonds politiske og dermed ideologiske formål med diskursive konstruktioner af identitet er at vise sig selv som en politiker med et klart politisk mål, som hun tro på og er meget engageret i, som en person, der godt kender folks problemer og løsninger på disse problemer og som er et symbol på sociale forandringer i det grønlandske samfund.

Tekstanalysen peger på, at Hammonds diskursive konstruktioner af relation mellem hende og tekstmodtagere konstrueres som tæt og præget af et ligeværdigt forhold. Det har til formål at få vælgerne til at betragte hende som en politiker, de har tillid til og dermed vil repræsenteres af.

Hammonds diskursive praksisser spiller den vigtige ideationelle rolle, fordi de bidrager til 'den nye selvstændighedsdiskurs' artikulation, det vil sige, den hegemoniske kamp mellem selvstændighedsdiskurs, forstået som løsrivelse fra Danmark gennem den økonomiske selvårenhed, og den selvstændighedsbetydning, forstået som en åndelig frigørelsesproces fra kolonitidens konsekvenser på det mentale niveau. Derfor har Aleqa Hammonds diskursive praksisser indflydelse på den dominerende diskurs i samfundet og bidrager til den diskursive forandring og hermed sociale forandring. På international arena kan den ideationelle rolle af hendes diskursive praksisser ses i betydningskonstruktion af Grønland betragtet som et selvstændigt land på det internationale politiske arena, det ser jeg som et forsøg på at forandre den eksisterende diskursive orden, og bidrage til den diskursive forandring.

Diskurses manifestation i de hårde sociale praksisser

De diskursive praksisser påvirkning på det sociale niveau i Grønland manifesterer sig gennem nedsættelse og virkning af Forsøningskommissionen, den øgede brug af det grønlandske sprog i de grønlandske institutioner og selv Hammonds sejret i Folketingsvalget. Diskurses manifestation i form af de hårde sociale praksisser indenrigs, ser jeg som et bevis på effektiviteten af hendes politisk strategi bag de diskursive praksisser. Det politiske formål bag hendes diskursive praksisser og den hårde sociale praksis af boykotten af Arktisk Råd Møde i Kiruna er et forsøg på Grønlands opnåelse af de øgede muligheder for deltagelse i arktisk og nordisk samarbejde i form af institutionelle

forandringer i Nordisk Råd og Arktisk Råd. Det udenrigspolitisk formål blev dog ikke opnået.

I min analysen har jeg har ikke fundet de betydningsfulde forskelle mellem udvalget af citationer og deres karakter i grønlandske og ikke grønlandske dansksprogede medier og mellem statsfinansierede og ikke statsfinansierede medier i Grønland.

Konklusionens begrænsning og perspektivering

Det at jeg kender ikke det grønlandske sprog og kildemateriale i dette speciale var udelukkende på dansk og engelsk er konklusionens begrænsning. Der også en fare at de citerede udtalelser var de oversætterser fra grønlandsk. Spørgsmålet om de forskelle mellem Hammonds diskursive praksisser på dansk og grønlandsk er meget vigtigt, jeg vil derfor udfordre de grønlandske studerende at analysere de diskursive praksisser af Aleqa Hammond i grønlandsk sprogede medier. Endvidere de vil også have mulighed for at analysere Hammonds diskursive praksisser på de sociale medier. Nu for tiden spiller de sociale medier meget vigtig rolle især i diskursiv konstruktion af de sociale identiteter og relationer. Aleqa Hammonds er meget aktiv i sociale medier, men hendes profiler er i så høj grad skrevet på grønlandsk at jeg havde ikke mulighed at inkludere dem i min analyse som kildemateriale.

ANEKS

Kort om:

Det politiske system i Grønland

Grønland er et selvstyrende land under Det Danske Rigsfællesskab. Landet var dansk koloni indtil 1953, hvor kolonistatussen blev officielt ophævet ved grundlovsændringen og Grønland blev en del af Danmark. Hjemmestyret indførtes i 1979 (Petersen 1995, s. 118). Grønland fik eget parlament og egen regering med Lov nr. 56 af 21. februar 1979 om Grønlands Hjemmestyre. Der er 31 medlemmer af parlamentet, der hedder Inatsisartut. De vælger en landstyreformand. Den valgte landsstyreformand skaber danner regering, der hedder Naalakkersuisut. Denne består af syv ministre, der er ledere af ministerier (Lov nr. 56 af 21.02.1979 om Grønlands Hjemmestyre). I 2009 blev landet et selvstyre, og fik ret til at overtage flere områder og træffe beslutninger om en eventuel løsrivelse fra Danmark. Nu for tiden kan Danmark stadig bestemme om Grønlands sikkerheds- og udenrigspolitik (Lov om Grønlands Selvstyre, 2009). I det grønlandske demokratiske system vælges medlemmerne til Grønlands Landsting (Inatsisartut) hvert 4 år (Lov nr. 577 af 29. 11.1978 om Grønlands Hjemmestyre). Derudover er der valg til det danske Folketing, hvor Grønland, som en del af Rigsfællesskabet, har to repræsentanter. På det kommunale niveau er der valg til fire kommunalråd.

Aleqa Hammond

I landstingsvalget 12.marts 2013 fik formanden for det socialdemokratiske parti Siumut, Aleqa Hammond 6818 stemmer. Hovedparten af dem, svarende til 22,6 procent af alle stemmer, var de personlige stemmer (valg.gl). Hammond underskrev en

koalitionsaftale med partierne Partii Inuit og Atassut 14 dage senere (Naalakkersuisut Koalitions Aftale, 2013-2017) og dermed blev hun den første kvindelige formand for regeringen i Grønlands historie 5. april 2013. Hun overtog formandskabet i partiet Siumut i 2009, da partiet for første gang siden partiets stiftelse i 1977 mistede sin position som den dominerende politiske magt (valg.gl) og kom ikke i regering, men var i opposition. Under hendes formandskab kom Siumut tilbage til magten ved landstingsvalget i 2013, da partiet fik 42,8 procent af alle stemmerne, hvilket betød 16 procent fremgang sammenlignet med valget i 2009 (ibid.). Aleqa Hammond trak sig tilbage som landsstyreformand 30. september 2014 og derefter som partiformand som følge af skandalen omkring en tidligere dom for misbrug af de offentlige midler. På grund af skandalen søgte hun orlov og der blev udskrevet et valg (Åbningstale ved Inatsisartuts efterårssamling, 2014) .

Til trods for skandalen forblev Siumut det største parti i regeringen. Efter Hammonds tilbagetrædelse skrev Berlingske også om en hendes tidligere dom for bedrageri (Berlingske, 30.10.2014). 18.juni 2015 blev Aleqa Hammond valgt til Folketinget som en af de to Grønlands repræsentanter. Hun fik 3745 stemmer, hvilket svarer til 18,3 procent af alle stemmer og var valgets topscorer (valg.gl).

De grønlandske og danske netaviser

Aleqa Hammonds udtalelser blev tit citeret i både grønlandske og dansksprogede aviser. I min analyse af hendes udtalelser citerede i de grønlandske aviser inkluderer jeg tre væsentlige grønlandske massemedier som kildemateriale. Atuagagdliutit/ Grønlandsposten og Sermitsiaq, som er to uafhængige landsdækkende aviser i Grønland. Begge aviser er tosprogede. Aviserne fusionerede i 2010 og har den samme netavis, Sermitsiaq.AG, der er Grønlands største netavis (Sermitsiaq AG, 12.11.2009). Fra 2014 har mediestøtten for Mediehuset Sermitsiaq AG været tilbageholdt. Et andet vigtigt medie er Kalaallit Nunaata

Radio (KNR), som er Grønlands nationale radio og tv-station med en hjemmeside. KNRs bestyrelsesformand og en af bestyrelsesmedlemmer udpeges af Naalakkersuisut (knr.gl). KNR får tilskud via finansloven. Dette forhandles årligt, så der er mulighed for politisk indblanding (Transparency International, 2012).

Kildematerialet i mit projekt udgør også de danske aviser. Jeg inkluderer som kildemateriale to tabloider: B.T.(Berlingske Media) og den mest læste danske nyhedsside Ekstra Bladet (JP/Politikens Hus A/S). Internetudgaver af de tre største morgenaviser: den danske centrum venstreorienteret avis Politiken og den centrum- højre orienterede Jyllands-Posten samt Berlingske. To nicheaviser: den centrum-højre Kristeligt Dagblad og den centrum-venstre Information (Hjarvard, 2007, s.43). Den danske statskanals nyhedstjeneste på Internettet - DR.dk. Weekendavisen, der markerer sig som en idépolitisk avis og analyserer ugens vigtigste begivenheder nationalt og i udlandet. Endvidere inkluderer jeg to webmagasiner: Kvininfo Webmagasinet udgivet af Videns og Udviklingscenter for Køn, Ligestilling og Mangfoldighed Kvininfo.dk og Arbejdsliv i Norden, som er et nyhedsmedie, som er finanseret af Nordisk Ministerråd. Artikel fra Kvininfo Webmagasinet: *Aleqa Hammond grønlandsk politiker med visioner*, baserer på interviews fra 2002 og 2010 samt Aleqa Hammonds profil på Siumuts hjemmeside. Trods den ikke fra perioden, som jeg har valgt at analysere, inkluderer jeg artiklen i min analyse, fordi Hammonds udtalelser citerede i denne artikel, blev meget tit citeret i artiklerne fra det tidsrum, jeg har valgt at analysere.

Blach-Ørsten og Willig undersøgte de forskelle og ligheder mellem trykte og netaviser i Danmark. Undersøgelsesens resultater peger på at artiklerne på nettet og print er identiske eller meget lignende (Blach-Ørsten og Willing 2013, s.2009).

Bibliografi

Adriandsen, I. (2003). Nationale symboler i det danske rige 1830 - 2000, København: Museum Tusulanum Press.

Althusser, L. (1971). Ideology and ideological state apparatus. I: *Lenin and Philosophy and Other Essays*, 127-188. London: New Left Books.

Andersen, R. (2015). *Den Store Danske*, København: Gyldendal.

Arktis Media (18.08.2014). Alequa Hammond: Jeg blev opdraget til at tænke stort, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 www.sermitsiaq.ag/kl/node/171522

Astrup, S. (12.03.2013). Grønlands populæreste kvinde er berejst og vil gøre sit land selvstændigt, *Politiken* hentet på 15.05.2015 <http://politiken.dk/indland/ECE1920558/groenlands-populaereste-kvinde-er-berejst-og-vil-goere-sit-land-selvstaendigt/>

Austins, L. (1962). *How to do things with words*, Oxford: Clarendon Press.

Beskæftigelses Ministerium Notat om den grønlandske storskalalov og Grønlands ILO-forpligtelser i relation hertil (2013). hentet på 14.06.2015 <http://www.ft.dk/samling/20121/almDEL/gru/bilag/33/1224210/index.htm>

Blach-Ørsten, M. og I.Willing. (2013) Print og netaviser i Danmark, USA og Frankrig, *Journalistica* No. 1: 197-208

Breum, M. (2014). *Balladen om Grønland*, København: Gyldendal.

Broberg, H. (04.01.2014). Aleqa afviser nepotisme, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015
<http://sermitsiaq.ag/aleqa-afviser-nepotisme>

Broberg, H. (06.02.2014). Søren E.: Aleqa bilder sig selv ind, at hun er Nelson Mandela, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 <http://sermitsiaq.ag/soeren-e-aleqa-bilder-nelson-mandela>

Brown, P. og S. Levinson, (1987). Politeness. - Some Universals in Language Usage, Cambridge: Cambridge University Press.

Brown, G., Yule, G. (1983). *Discourse Analysis*, Cambridge: Cambridge University Press.

Böss, M. (21.03.2013). På vej mod et racerent Grønland?, *Berlingske* hentet på 15.05.2015
<http://www.b.dk/kommentarer/paa-vej-mod-et-racerent-groenland>

Böss, M. (04.04.2013). Snæversyn: Aleqa Hammonds Grønland handler om følelser, etnicitet og race, *Kristeligt Dagblad* hentet på 15.05.2015 <http://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/sn%C3%A6versyn-aleqa-hammonds-gr%C3%B8nland-handler-om-f%C3%B8lelser-etnicitet-og-race>

Dollerup-Scheibel, M. (15.04.2013). Grønlands Aleqa Hammond henter inspiration hos Mandela, *Arbejdsliv i Norden* hentet på 15.05.2015
www.nordiclbourjournal.org/artikler/portrett/portrait-2013-1/article.2013-04-09.8439111751

Dorais, L.J (2014). The Language of the Inuit: Syntax, Semantics, and Society in the Arctic, Montreal: McGill -Queen's Press.

Duran Duus, S. (02.01.2014). Aleqa om kolonitiden: Forsoning er næste skridt, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 <http://sermitsiaq.ag/aleqa-kolonitiden-forsoning-naeste-skridt>

Duran Duus, S. (18.11.2013). Hvad med skide 3,6 mia. kr. ?, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 <http://sermitsiaq.ag/aleqa-skide-36-mia-kr>

Duran Duus, S. (20.01.2014). Aleqa appellerer til forsoning, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 <http://sermitsiaq.ag/aleqa-appellerer-forsoning>

Early, A. og J. Karau. (2002). Role Congruity Theory of Prejudices Towards Female Leaders, *Psychological Review* 109 (3), 573-598 Washington: American Psychological Association

Evaldsen, R. (18.02.2014). Drømmen om selvstændighed, *Jylland Posten* hentet på 15.05.2015 <http://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE6495644/Dr%C3%B8mmen+om+selvst%C3%A6ndighed/>

Fairclough, N. (1989). *Language and Power*, Longman London: Longman.

Fairclough, N. (1993). Critical Discourse Analysis and the Marketisation of Public Discourse: The Universities, *Discourse & Society* 4(2): 133-168

Fairclough, N. (1995a). *Critical Discourse Analysis*, London: Longman.

Fairclough, N. (1995b). *Media Discourse*, London: Edward Arnold.

Fairclough, N. (2001a). *Language and Power*, London: Longman.

Fairclough, N. (2001b). The Dialectics of Discourse. *Textus* 14(2): 3-10.

Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse Textual analysis for social research*, London: Routledge.

Fairclough, N. (2006). *Discourse and Social Change*, Cambridge: Polity Press.

Fogde, J. (27.09.2014). Statskassen blev brugt til hotelophold og flyrejser, *Jylland Posten* hentet på 15.05.2015 <http://jyllands-posten.dk/indland/ECE7059167/Statskassen+blev+brugt+til+hotelophold+og+flyrejser/>

Forey, G. (2002). Aspects of theme and their role in workplace texts. Doktorgrad Afhandling i English Language, Faculty of Arts, Glasgow University.

Frederiksen, M. (13.01.2013). Aleqa: Jeg er en stolt partiformand, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 <http://sermitsiaq.ag/aleqa-stolt-partiformand>

Gad, U. (2009). En post-kolonial grønlandsk-dansk fremtid? Tre scenarier for rigsfællesskabets opløsning – og tre for dets beståen og forandring. Arbejdsrapport 2009/01. Institut for Statskundskab Københavns Universitet.

Grønlands Statistik, Statistisk Årbog (2014). hentet på 14.06.2015 <http://www.stat.gl/publ/da/SA/201420/pdf/2014%20statistisk%20%C3%A5rbog.pdf>

Hammond, A. (21.06.2014). 21. juni - Folkets og kulturens dag, Formanden for Naalakkersuisut, Aleqa Hammonds Tale hentet på 15.05.2015 <http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Powerpoint%20praesentationer/Nationaldag%202014/Aleqa%20Hammonds%20Tale%20210614.pdf>

Hammond, A. (29.09.2013). Aleqa Hammonds Tale Nordisk Råd 65 Session hentet på 15.05.2015 http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Naalakkersuisut/DK/Taler/291013_tale_AH_nordisk_session_dk.pdf

Hammond, A. (01.01.2014). Nytårstale 2014 hentet på 15.05.2015

<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Taler/DK/Nytaarstale%202014.pdf>

Hammond, A. (07.05.2014). Kronik: Et moderne rigsfællesskab, *Berlingske* hentet på

15.05.2015 www.b.dk/kronikker/kronik-et-moderne-rigsfaellesskab

Hammond, A. (13.09.2013). Åbningstale ved Formand for Naalakkersuisut hentet på

15.05.2015

http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Taler/DK/Aabningstale_EM_2013_AH_DK.pdf

Hammond, A. (30.09.2014). Formanden for Naalakkersuisut Aleqa Hammands åbningstale ved Inatsisartuts efterårssamling 2014 hentet på 15.05.2015

http://www.landstinget.gl/dvd/EM2014/pdf/media/1899415/pkt15_em2014_aabningstale_dk.pdf

Hannestad, A. (23.01.2013). 13 eksperter skyder Grønlands drøm om selvstændighed i sænk, *Politiken* hentet på 15.05.2015

<http://politiken.dk/oekonomi/dkoekonomi/ECE2190358/13-eksperter-skyder-groenlands-droem-om-selvstaendighed-i-saenk/>

Hjarvard, S. (2007). Den Politiske Presse. En analyse af danske aviseres politiske orientering, *Journalistica* No. 7:27-53

Huckin, T: (2002). Critical Discourse Analysis and the Discourse of Condescension. I:E. Barton og G. Stygall, red. *Discourse Studies in Composition*, New York: Hampton Press, 155-176

Hulgensen, A. og N. Lave (2014). Råstoffer og rigsfællesskabets fremtid - En analyse af debatten i Grønland og Danmark. Speciale i ,Samfundsvidenskab, Københavns Universitet

Hyltoft, V. (25.09.2014). Grønlands regeringschef tav om gammel dom for bedrageri, *Berlingske* hentet på 15.05.2015 <http://www.b.dk/nationalt/groenlands-regeringschef-tav-om-gammel-dom-for-bedrageri>

Højgaard Sørensen, B. (27.08.2014). Aleqa Hammond i sin værste politiske storm *Berlingske* hentet på 15.05.2015 <http://www.b.dk/globalt/aleqa-hammond-i-sin-vaerste-politiske-storm>

Højgaard Sørensen, B. (27.09.2014). Grønlands regering kan blive afsat efter leders misbrug af offentlige midler, *Berlingske* hentet på 15.05.2015 <http://www.b.dk/globalt/groenlands-regering-kan-blive-afsat-efter-leders-misbrug-af-offentlige-midler>

Inatsisartut Lov nr. 13 af 29. november 2013 om ændring af inatsisartutlov om bygge- og anlægsarbejder ved storskalaprojekter (2013). hentet på 14.06.2015 <http://lovgivning.gl/lov?rid=%7BC5695611-BBD4-4EE6-B890-7F90B56AADD9%7D>

Inatsisartut Lov nr. 25 af 18. december 2012 om bygge- og anlægsarbejder ved storskalaprojekter (2012). hentet på 14.06.2015 <http://lovgivning.gl/lov?rid=%7B6D7F52B4-6893-4BDC-A943-601817D309A0%7D>

Jensen, Ch. (18.11.2013). Nultolerance, brun sovs og hvalbøffer, *Information* hentet på 15.05.2015 www.information.dk/478870

Jensen, E. (26.10.2010). Aleqa Hammond grønlandsk politiker med visioner , *Kvininfo Webmagasinet* hentet på 15.05.2015 www.kvinfo.dk/webmagasinet/aleqa-hammond-gronlandsk-politiker-med-vision

Jørgensen, M. og L. Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*, Roskilde: Roskilde Universitetsforlag.

Jørgensen, M. og L. Phillips, (2002). *Discourse Analysis as Theory and Method*, London: Sage Publications.

Kommissorium for Forsoningskommissionen i Grønland Bilag nr. 69. hentet på 14.06.2015

<http://naalackersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Formandens%20Departement/Forsoningskommission/Kommissorium%20da.pdf>

Krarrup, P. (14.05.2013). Vi er nødt til at gøre noget drastisk, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 <http://sermitsiaq.ag/noedt-goere-drastisk>

Krogh Andersen, M. (10.01.2014). Koloniale sår, *Weekendavisen* hentet på 15.05.2015 www.weekendavisen.dk/arkiv/artikel/15293

Krogh Andersen, M. (15.03.2013). Det bliver et slaraffenland, *Weekendavisen* hentet på 15.05.2015 <http://www.weekendavisen.dk/arkiv/artikel/11520>

Kroh Andersen (2009). *Grønland: Mægtig og afmægtig*, København: Gyldendal

Kuo, S., og M. Nakamura. (2005). Translation or transformation? A case study of language and ideology in the Taiwanese press. *Discourse & Society* 16(3): 393-417.

Lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands Hjemmestyre (1978). hentet på
14.06.2015

http://cms.landstinget.gl/groenlands_landsting/hjemmestyreloven.aspx?leftRoot=1356

Lov om Grønlands Selvstyre hentet på 14.06.2015

<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=125052>

Meyer, M. (2001). Between theory, method, and politics: positioning of approaches to CDA, I: Wodak R. og Mayer, red. *Methods of Critical Discourse Analysis*, 14-32, London: Sage Publications

Meyer, M., red. (2001). History Agenda Theory and Methodology, I: R. Wodak og M. Meyer, red. *Methods of critical Discourse Analysis*, London: Sage, 14-32.

Mikkelsen, M. (14.04.2014). DF: Aleqa Hammond tror, hun er Nelson Mandela, *BT* hentet på 15.05.2015 <http://www.bt.dk/politik/df-aleqa-hammond-tror-hun-er-nelson-mandela>

Mikkelsen, M. (15.05.2013). Grønland boykotter Arktisk Råd, *Berlingske* hentet på 15.05.2015 <http://www.b.dk/nationalt/groenland-boykotter-arktisk-raad>

Mosegaard, M. (1998). *Sproglig Høflighed*, København: Københavns Univeristet.

Mølgaard, N. (12.04.2013). Aleqa: Vi er stolte af Partii Inuit, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 <http://sermitsiaq.ag/aleqa-stolte-partii-inuit>

Mølgaard, N. (19.08.2013). Grønland er tilbage i Arktisk Råd, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 <http://sermitsiaq.ag/groenland-tilbage-i-arktisk-raad>

Nordisk Råd, Helsingforsaftalen (1996). hentet på 14.06.2015

<http://www.norden.org/da/om-samarbejdet-1/nordiske-aftaler/aftaler/grundlaeggende-aftaler/helsingforsaftalen>

Naalakkersuisut Udenrigspolitisk Redegørelse 2013 (2013). hentet på 14.06.2015

<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Udenrigsdirektoratet/DK/Udenrigspolitiske%20redegørelser/Udenrigspolitisk%20Redeg%C3%B8relse%202013.pdf>

Naalakkersuisut, Koalitions Aftale 2013-2017 (2013). hentet på 14.06.2015

<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Naalakkersuisut/DK/Koalitionsaftaler/Koalitionsaftale%202013-2017%20endelig%20version%20dansk.pdf>

Palmer, F. R. (2001). *Mood and Modality*. Cambridge: Cambridge University Press.

Petersen, K. (27.02.2013). Første tvekamp blev en tæt duel, *Sermitsiaq AG* hentet på 15.05.2015 <http://sermitsiaq.ag/aleqa-skide-36-mia-kr>

Petersen, R. (1995). Colonialism as seen from a former colonized area, *Arctic Anthropology* 32(2): 118-126

Reah, D. (2002). *The Language of Newspapers*, London: Routledge

Reisigl, M. og R. Wodak, (2001). *Discourse and Discrimination: Rhetorics of Racism and Anti-Semitism*, London: Routledge.

Richardson, J.E. (2007). *Analysing Newspapers: An Approach from Critical Discourse Analysis*, Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Ritzau (01.10.2014). Aleqa Hammond trækker sig som partileder, *Politiken* hentet på

15.05.2015 <http://politiken.dk/indland/politik/ECE2412222/aleqa-hammond-traekker-sig-som-partileder/>

Ritzau (01.10.2014). Grønlænderne skal til valg den 28. november, *Information* hentet på

15.05.2015 <http://www.information.dk/telegram/511375>

Ritzau (13.03.2013). Hammond ligner Grønlands første kvindelige regeringschef, *Politiken*

hentet på 15.05.2015 <http://politiken.dk/indland/ECE1920554/hammond-ligner-groenlands-foerste-kvindelige-regeringschef/>

Ritzau (19.08.2013). Grønland er tilbage i Arktisk Råd efter boykot, *Politiken* hentet på

15.05.2015 <http://politiken.dk/indland/politik/ECE2052660/groenland-er-tilbage-i-arktisk-raad-efter-boykot/>

Ritzau (24.01.2014). DF til Grønland: Drop nu drømmen om løsrivelse, *Jylland Posten*

hentet på 15.05.2015 <http://jyllands-posten.dk/politik/ECE6431625/DF+til+Gr%C3%B8nland%3A+Drop+nu+dr%C3%B8mmen+om+l%C3%B8srivelse/>

Ritzau (24.01.2014). DF til Grønland: Drop nu drømmen om løsrivelse, *Ekstra Bladet*

hentet på 15.05.2015 <http://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/article4639828.ece>

Ritzau (24.01.2014). Ekspertter skyder Grønlands drøm om selvstændighed i sænk,

Information hentet på 15.05.2015 <http://www.information.dk/telegram/485745>

Ritzau (30.08.2014). BLÅ BOG: Aleqa Hammond - kvinden i spidsen for Grønland,

Ekstra Bladet hentet på 15.05.2015

<http://ekstrabladet.dk/nyheder/politik/article5082800.ece>

Rizau (18.08.2014). Aleqa Hammond: En kvinde hugget i grønlandsk granit, *Information* hentet på 15.05.2015 <http://www.information.dk/telegram/454172>

Rosing, M. red. (2014). Til gavn for Grønland: Udvalget for samfundsgavnlig udnyttelse af Grønlands naturressourcer. København: Københavns Universitet.

Rottbøll, E. (25.01.2014). Drømmen om selvstændighed, *Information* hentet på 15.05.2015 <http://www.information.dk/485863>

Røndbjerg-Christensen, H. (19.08.2013). Grønland dropper boykot af Arktisk Råd, *BT* hentet på 15.05.2015 <http://www.bt.dk/politik/groenland-dropper-boykot-af-arktisk-raad>

Schrøder, N. (2013). Grønlands Råstoffdebat - en komparativ diskursanalyse fra 1975-2012. Speciale i Samfundvidenskab, Københavns Universitet.

Simpson, P. (1944). *Language, Ideology and Point of View*, London: Routledge.

Siumuts Præcisprogram (2014). hentet på 14.06.2015

http://www.siumut.gl/Portals/0/Pdf/dk/Siumuts%20Politiskprogram%202014-2017_dk_MP%20kontrol.pdf

Siumuts Principprogram (2011). hentet på 14.06.2015

<http://www.siumut.gl/Portals/0/Pdf/dk/Siumuts%20grundholdninger%20og%20principprogram%202001%20g%C3%A6ldende.pdf>

Statsministeriet Bilag til Loven om Grønlands Selvstyre Oversigt over sagsområder, der er overtaget af Grønlands hjemmestyre (I og II) henholdsvis Grønlands Selvstyre (III) hentet på 14.06.2015 http://www.stm.dk/multimedia/Oversigt_sagsomr_der_241111.pdf

Søndergaard, B. (18.04.2013). Jeg håber et selvstændigt Grønland, *Kristeligt Dagblad*
hentet på 15.05.2015 <http://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/hammond-jeg-h%C3%A5ber-p%C3%A5-et-selvst%C3%A6ndigt-gr%C3%B8nland>

Van Dijk, T. (1993). *Elite Discourse and Racism*, London: Sage.

Van Dijk, T. (1998). *Ideology: A Multidisciplinary Approach*, London: Sage Publications.

Wodak, R. (2001). The discourse – historical approach, I: R. Wodak og M. Meyer, red.,
Methods of critical Discourse Analysis, 63-93. London: Sage.

Internet Kilder

Abildtrup, U. (02.10.2014). Grønland skal til valg efter misbrug af penge, DR hjemmeside
hentet på 14.06.2015
http://www.dr.dk/Nyheder/Ligetil/Dagens_fokus/Indland/2014/10/Groenland_skal_til_valg_efter_misbrug_af_penge.htm

Chyldal, H. (13.03.2013). Aleqa Hammond er valgets absolutte topscorer, DR hjemmeside
hentet på 14.06.2015 <http://www.dr.dk/nyheder/indland/aleqa-hammond-er-valgets-absolutte-topscorer>

Chyldal, H. (13.03.2013). PORTRÆT: Fanger-datter taler syv forskellige sprog og har rejst
i 50 lande, DR hjemmeside hentet på 14.06.2015
<http://www.dr.dk/nyheder/indland/portraet-fanger-datter-taler-syv-forskellige-sprog-og-har-rejst-i-50-lande>

Den Danske Ordbog Moderne Dansk Sprog: <http://ordnet.dk/ddo>

Den Store Danske: <http://www.denstoredanske.dk/>

Grønlands Forsoningskommission hjemmeside *Hvorfor en forsoningskommission* hentet på 14.06.2015 <http://saammaatta.gl/da/Forsoning/Forsoningskommission-i-Groenland>

Grønlands Forsoningskommission hjemmeside, *Grønlands Forsoningskommission* hentet på 14.06.2015 <http://saammaatta.gl/da/Forsoning/Groenlands-forsoningskommission>

Hornbek Hansen, M. (14.01.2011). Aleqa kåret som årets uvak, KNR hjemmeside hentet på 14.06.2015 <http://knr.gl/en/node/108840>

Jermiassen, A.(27.03.2013). Aleqa en formand som er kvinde, KNR hjemmeside hentet på 14.06.2015 <http://knr.gl/da/nyheder/aleqa-en-formand-som-er-kvinde>

Lund, M. (29.08.2013). Danmark på sidelinjen i forhold til forsoningskommission, KNR hjemmeside hentet på 14.06.2015 <http://knr.gl/da/nyheder/danmark-p%C3%A5-sidelinjen-i-forhold-til-forsoningskommission>

Margaret Thatcher foundation hjemmeside, Thatcher MSS (digital collection) hentet på 14.06.2015 <http://www.margaretthatcher.org/document/102939>

Meinecke, S. (13.09.2014). Aleqa Hammond: Det er min pligt at holde orlov, KNR hjemmeside hentet på 14.06.2015 <http://knr.gl/da/nyheder/aleqa-hammond-det-er-min-pligt-holde-orlov>

Naalakkersuisut hjemmeside, *Behov for forsoning mellem øst og vest*, (6.10.2014). hentet på 14.06.2015 <http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Nyheder/2014/10/161014-Behov-for-forsoning-mellem-oest-og-vest>

Naalakkersuisut hjemmeside, *Aleqa Hammond: Grønland genoptager deltagelse i Arktisk Råd* (20.08.2013). hentet på 14.06.2015

<http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Nyheder/2013/08/Aleqa-om-Arktisk-Raad-190813>

Naalakkersuisut hjemmeside, *Om Artisk Råd*, (19.08.2013). hentet på 14.06.2015

<http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Nyheder/2013/08/Arktisk-Raad>

Officielle resultater fra Grønlands valget 2013 hentet på 14.06.2015 <http://www.valg.gl/>

Ritzau (19.08.2013). Grønland er tilbage i Arktisk Råd efter boykot, DR hjemmeside

hentet på 14.06.2015 <http://www.dr.dk/nyheder/politik/groenland-er-tilbage-i-arktisk-raad-efter-boykot>

Transparency International Integritetsstudie af den offentlige sektor i Grønland (2012).

hentet på 14.06.2015 [http://transparency.dk/wp-content/uploads/2012/03/NIS-](http://transparency.dk/wp-content/uploads/2012/03/NIS-Gr%C3%B8nland_endelig-endelig-version-1.pdf)

[Gr%C3%B8nland_endelig-endelig-version-1.pdf](http://transparency.dk/wp-content/uploads/2012/03/NIS-Gr%C3%B8nland_endelig-endelig-version-1.pdf)

Resumé

Praca magisterska jest krytyczną analizą dyskursu w ujęciu Normana Fairclougha. Przedstawia podstawowe założenia oraz kluczowe pojęcia teorii krytycznej analizy dyskursu i aplikuje je w analizie praktyk dyskursywnych premier Grenlandii w latach 2013-2014, Aleqi Hammond. Przedmiotem analizy są przemówienia Aleqi Hammond oraz wypowiedzi pochodzące z okresu od 1.01.2013 do 30.09.2014, w czasie sprawowania funkcji premiera oraz kampanii wyborczej. Wypowiedzi cytowane są w grenlandzkich i duńskich dostępnych w internecie gazetach duńskojęzycznych. Analiza odkrywa polityczne cele kryjące się za grenlandzkim dyskursem niepodległościowym oraz zastosowaniem gatunku autobiograficznego w wyżej wymienionych praktykach, którego pojęcie wprowadza. Bada wpływ omawianego dyskursu politycznego na praktyki społeczne w Grenlandii. Wprowadza pojęcie twardych i miękkich praktyk społecznych za pomocą, których prezentuje wnioski. Udowadnia, że praktyki dyskursywne Aleqi Hammond przyczyniają się do zmiany dominującego dyskursu niepodległościowego rozumianego jako niepodległość ekonomiczna na rzecz dominacji dyskursu niepodległościowego rozumianego jako samoświadomość oraz ukazuje próbę zmiany dominującego dyskursu na forum międzynarodowym, mającą na celu wzrost niezależności Grenlandii w polityce międzynarodowej.

Slutnoter

¹ Fairclough bruger her begreber manifest intertekstualitet og konstituerende intertekstualitet. Jeg vil bruge Richardsons begreber, fordi de er klarere.

² Laclau og Mouffe diskursanalytisk tilgang, belyses i Jørgensen og Phillips 2002, s. 24-60.

³ Ifølge selvstyreloven disponerer Grønland over de første 75 mio kr. af indtægter fra råstofaktiviteter. Årlige indtægter herudover deles mellem Danmark og Grønland og den danske del reducerer det årlige danske tilskud. Hvis de danske indtægter kompenserer for bloktilskuddet, falder det bort og de nye forhandlinger om fremtidige økonomiske relationer mellem Grønland og Danmark påbegynder (Selvstyreloven §10)

⁴ Stk. 3. § 3. Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik siger, at der kan anvendes dansk i offentlige forhold i Grønland (loven blev ikke forandret af Selvstyreloven)